Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 24 (2312).
29 ЯНВАРЬ 1974 й. СЕШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

•Мукофот муборак!

Техникумга Қизил байроқ

Кеча

политехника б и л и м юртига республика олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг кўчма Қизил байроғи ва пул мукофоти топширилди. Коллектив бу мукофотни студентлар ўртасида ҳарбий ватанпарварлик ишларини намунали йўлга қўйганлиги учун қўлга киритди.

Республикадаги барча техникумлар ўртасида ҳарбий ватанпарварлик темаси учун конкурс ташкил этилган эди. Бу борада техникумнинг «Ёш ҳарбийлар» университети намунали ишларни амалга ошириб, конкурсда ғолиб чиқди.

Техникум партия, комсомол комитетлари студентларнинг аъло ўқиши ва мазмунли дам олишлари учун барча шароитларни яратиб бермоқда. Кўргазмали ўқув қуроллари билан жиҳозланган учта ҳарбий хона улар хизматида. Шунингдек, барча қулайликларга эга бўлган қишки спорт зали ва стадионда студентлар ҳарбий ватанпарварликка оид барча машқларни ўтказмоқдалар.

Муносиб мукофотдан руҳланган техникум студентлари республикамизнинг олтин тўйини «аъло» ўқиш билан нишонлашга аҳд қилдилар.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетида

Шаҳар коммунал хўжалигининг истиқболи

Шаҳар Совети ижроия комитетининг мажлисида шаҳардаги коммунал муассасалар ишини янада яхшилаш масаласи кўриб чиқилди. Кейинги пайтда коммунал муассасалар сони сезиларли даражада кўпайди, аҳолига хизмат қилиш сифати яхшиланди. Ўтган 3 йил давомида 2 та кирхона, 324 ўринли 3 та ҳаммом ва бошқа муассасалар қуриб, фойдаланишга топширилди.

Коммунал хўжалик соҳасида ҳозирги даврда кўпгина янгиликлар жорий этиляпти ва яқин йиллар ичида бу ижобий ўзгаришлар сони янада кўпаяди.

Қатор янги замонавий муассасалар қуриш иши олиб борилмоқда. Тез орада Чилонзорда катта фабрика-кирхона очилади. Бу кирхона замонавий ускуналар билан жиҳозланади. Бу эса бир сменада 10 тонна кирни юқори сифатли қилиб ювиш имконини беради.

Ҳозир шаҳарда аҳолидан кир қабул қилувчи 45 пункт ишлаяпти. Йил давомида бундай пунктлар сони яна 60 тагача кўпайиши керак. Агар ҳозирги кунда аҳолидан йилига 600 тонна кир қабул қилинаётган бўлса, келгуси йили бу рақам 1300 тоннага етади.

«Пахтакор» стадиони яқинида ёшлар учун катта комплекс қурилиши олиб борилмоқда. Бу комплексда Бахт уйи, қаҳвахона, бир неча юз ўринлик меҳмонхона ҳам бор. Пойтахтимиз меҳмонлари учун яна бир меҳмонхона қурилади. Бу ҳар икки меҳмонхона ўринлар сонини қарийб мингтача кўпайтиради.

Қурилиши бу йилга мўлжалланган миллий ҳаммом мижозларни кўпгина янгиликлар билан хурсанд қилади.

Шаҳар коммунал хўжалигида булардан бошқа кўпгина янгиликлар жорий этилиши мўлжалланмоқда. Шуни айтиш керакки, бу муассасаларни ўз вақтида битказиб, ишга туширишгина эмас, балки аҳолига хизмат қилиш маданиятини доимий равишда ошириб бориш ҳам катта аҳамиятга эгадир. Шаҳар ижроия комитети мажлисида таъкидланганидек, коммунал хўжалик ходимларининг бу соҳада амалга ошириши лозим бўлган ишлари ҳали жуда кўп.

Ю. КАЗАЧЕНКО.

ДЎСТЛИК ВА ҚАРДОШЛИК ВИЗИТИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев расмий дўстлик визити билан 28 январда Москвадан Куба Республикасига жўнаб кетди. Суратда: Внуково аэродромида кузатиб қолиш пайти. (ТАСС).

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ Куба Республикасига жўнаб кетди

Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Революцион ҳукумат Бош министри Фидель Кастро Руснинг таклифига биноан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 28 январда расмий дўстлик визити билан Москвадан Куба Республикасига жўнаб кетди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. В. Шчербицкий, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Ленинград область комитетининг биринчи секретари Г. В. Романов, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Гражданлар авиацияси министри Б. П. Бугаев, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов, шунингдек КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси К. В. Русаков, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. И. Блатов, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзоси, ТАСС бош директори Л. М. Замятин жўнаб кетдилар.

Совет Иттифоқи ва Куба Республикасининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида ўртоқ Л. И. Брежневни Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, В. И. Долгих, И. В. Капитонов ўртоқлар, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари П. А. Абрасимов, В. В. Кузнецов, Г. С. Павлов, К. У. Черненко, Г. Э. Цуканов, Н. А. Шчелоков, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат С. К. Цвигун, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзолари О. Б. Рахманин, Г. К. Цинев, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси В. А. Голиков кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида Куба Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчихонаси дипломатик ходимлари, шунингдек Канаданинг СССРдаги элчиси Р. А. Д. Форд ҳам бор эди.

Куба Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Северо Агирре Дель Кристо ҳам шу самолётда учиб кетди. (ТАСС).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ ПРЕНСА ЛАТИНА АГЕНТЛИГИ МУХБИРИГА АЙТГАНЛАРИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Москвадан Гаванага учиб кетиш олдидан аэродромда Пренса латина агентлигининг мухбирига қуйидагиларни айтди:

Мен ўртоқ Фидель Кастронинг озодлик оролига келиш тўғрисидаги таклифини зўр хурсандчилик билан қабул қилдим.

Сизнинг мамлакатингиз билан, Куба революциясининг муваффақиятлари билан танишиш, қаҳрамон Куба халқини табриклаш ва бу халқнинг революцион ғайрат-шижоати ҳамда мардлигидан совет кишиларининг хурсандлигини унга маълум қилиш имкониятига эга бўлишимдан жуда ҳам мамнунман.

Социалистик интернационализм принципларига асосланган мустаҳкам қардошларча дўстлик Совет Иттифоқи ва Кубани бир-бири билан боғлаб турибди.

Куба диёрида ўртоқ Фидель Кастро билан учрашувимни иштиёқ билан кутмоқдаман. Мен шу нарсага аминманки, у билан ва Куба Республикасининг бошқа раҳбарлари билан олиб борадиган музокараларимиз қардош партияларимиз ўртасидаги, совет ва Куба халқлари ўртасидаги дўстликни янада кучайтиришга ёрдам беради.

Гаванада дийдор кўришгунча! (ТАСС).

САМОЛЁТ БОРТИДАН ТЕЛЕГРАММАЛАР

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев самолёт бортидан Дания Бош министри Поуль Хартлингга телеграмма йўллади. Телеграммада бундай дейилади: Дания территорияси осмонидан учиб ўтар эканман, Бош министр жаноблари, Сизга салом ва энг яхши истакларимни йўллайман.

Совет Иттифоқи билан Дания ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатлари келгусида ҳам ҳар икки мамлакат халқларининг бахт-саодати йўлида ривожланиб боради ва Европада тинчлик ҳамда ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш ишида олға қараб қадам қўйилишига хизмат қилади, деб умид билдираман.

Л. И. Брежнев Швеция Бош министри Улоф Пальмега телеграмма йўллади.

Швеция территорияси осмонидан учиб ўтар эканман, дейилади телеграммада, Бош министр жаноблари, Сизга, қўшни Швеция ҳукумати ва халқига фароғат ва равнақ тилаб изҳор қилган самимий истакларимни йўллайман.

Ҳар икки мамлакатимиз ўртасида мавжуд бўлган дўстона муносабатлар ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик бундан буён ҳам Европада тинчлик, хавфсизлик ва ҳамкорлик иши манфаатлари йўлида муваффақиятли ривожланиб боради, деб ишонч билдиришни истайман.

Л. И. Брежнев Буюк Британия Бош министри Эдвард Хитга ҳам телеграмма йўллади.

Британия осмонидан учиб ўтар эканман, дейилади телеграммада, Бош министр жаноблари, Сизга, шунингдек Англия ҳукумати ва халқига ўзимнинг энг яхши истакларимни изҳор қиламан.

Совет Иттифоқи билан Буюк Британия ўртасидаги муносабатлар ҳар иккала мамлакат халқларининг манфаатлари, ялпи тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида ривожланиб боради, деб умид билдиришни истайман.

Л. И. Брежневнинг Америка Қўшма Штатлари Президенти Ричард М. Никсонга йўллаган телеграммасида бундай дейилган:

Америка Қўшма Штатлари соҳиллари яқинидан учиб ўтатуриб, Сиз, Президент жанобларига, АҚШ ҳукуматига ва халқига энг эзгу тилаклар йўллайман.

Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар ўртасидаги муносабатлар бундан буён ҳам иккала мамлакатларимиз халқларининг бахт-саодати йўлида, халқаро хавфсизлик ва ялпи тинчлик манфаатлари йўлида ривожлана беришига ишонч билдираман. (ТАСС).

Л. И. БРЕЖНЕВ КАНАДАДА ТЎХТАБ ЎТДИ

ГАНДЕР (Ньюфаундленд ороли), 28 январь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Куба Республикасига бора туриб Гандер аэропортида бироз вақт тўхтаб ўтди. Уни Канада экономика министри Д. Жеймисон, шунингдек СССРнинг Канададаги элчиси А. Н. Яковлев кутиб олдилар.

Л. И. Брежнев билан министр Д. Жеймисон ўртасида бўлган дўстона суҳбатда Совет—Канада муносабатларининг баъзи бир масалалари тўғрисида гаплашиб олинди.

Л. И. Брежнев Гандердан Канада Бош министри П. Э. Трюдога қуйидаги телеграммани йўллади:

Канада территориясида бир оз тўхташ вақтида, Сиз, Бош министр жанобларига ва Канада ҳукуматига энг яхши тилаклар йўллаймиз. Дўст Канада халқига эсон-омонлик ва равнақ тилаб билдирган истакларимни ҳам қабул этгайсиз.

Совет Иттифоқи билан Канада ўртасидаги яхши қўшничилик ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик муносабатлари бундан буён ҳам муваффақиятли ривожлана беришига ҳамда мамлакатларимиз ва ялпи тинчлик манфаатларига хизмат қилишига аминман.

•Умри боқий дўстлик

Тарихий сафар

В. С. ГОПАНЕНКО,
«Таштекстильмаш» заводи партия комитетининг секретари.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг қардош ва дўст мамлакат — Кубага сафари ўз моҳияти билан тарихий бўлиб қолади. Чунки, у икки мамлакат халқларининг дўстлигини, иқтисодий алоқаларини янада мустаҳкамлашга, тинчлик ишининг тантана қилишига хизмат қилади.

Озодлик ороли билан бизнинг корхонамиз коллективи орасида ўрнатилган дўстлик алоқалари биз машинасозларни ғоят қувонтиради. Куба тўқимачилик саноатида корхонамизда ишлаб чиқарилган машиналар баракали ишлаб турипти. Биз бу мамлакатдан олинаётган буюртмаларни ҳамма вақт ўз муддатида тайёрлаб беришга ошиқамиз. Чунки, кубаликларнинг халқ хўжалигидаги муваффақияти бизнинг ҳам ютуғимиздир. Корхонамиз коллективи кейинги пайтларда бу мамлакатга 34 та тўқимачилик машиналари етказиб берди. Жумладан, бу йилнинг бошларидаёқ 14 та машинамиз Озодлик оролига етиб борди.

Бу машиналарни дўстлар диёрида монтаж қилишда, уларни ишга туширишда, кубаликларни машиналаримизни бошқаришга ўргатишга мутахассисларимизнинг ўзлари қатнашмоқдалар. Монтажчи-инженерларимиздан И. Б. Алехин, В. И. Волобуев, Ю. Д. Казанов ўз меҳнатлари билан кубаликлар ҳурматига сазовор бўлдилар. Куба Революцион ҳукумати мутахассисларимизни фахрий ёрлиқлар ва қимматбаҳо совғалар билан мукофотлади.

Корхонамиз конструкторлари Куба мутахассислари билан тез-тез хат ёзишиб турадилар. Дўстларимиз ўз мактубларида Тошкент корхонаси маҳсулотларидан мамнун бўлаётганликларини изҳор қиладилар. Бизнинг дўстона ва иқтисодий алоқаларимиз бу йил ҳам давом этади. Ўнлаб машиналар у ерга етказиб берилади. Бундан ташқари, монтажчи-инженерларимиздан А. В. Сучилин, А. Сабанов дўстларга ёрдам бериш учун у ерга яқин ҳафталарда етиб борадилар.

МАЗАСИ ОҒЗИНГИЗДА ҚОЛАДИ

Совет савдоси техникуми коллективи ёш пазандалар конференциясини ўтказди. Тўқимачилик ва енгил саноат институти ошхонаси биносида ўтказилган маросимда шаҳардаги умумий овқатланиш корхоналарининг пазандалари, савдо ташкилотларининг вакиллари ва бўлажак пазандалар қатнашдилар. Бу ерда техникум ўқувчилари тайёрлаган ранг-баранг миллий таомлар кўргазмаси намойиш қилинди. Дегустаторлар тайёрланган таомларни муносиб баҳолашди.

Тонгги газеталарда

▲ 28 январда Тошкентда ишлаб чиқариш илғорлари — 1973 йилги халқ хўжалиги планини муддатидан илгари бажариш учун саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа соҳасидаги социалистик мусобақа ғолибларининг кенгаши бўлди.

Кенгашда Ўзбекистон саноати, қурилиши, транспорти ва алоқасида 1973 йилги социалистик мажбуриятларнинг бажарилиш якунлари тўғрисидаги ва 1974 йилги халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириш ҳақидаги масала кўриб чиқилди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Маориф ходимлари активи

Бугун

ШАҲАР ХАЛҚ МАОРИФИ ХОДИМЛАРИНИНГ АКТИВ ЙИҒИЛИШИ БЎЛИБ ЎТДИ. У умумий таълим мактабларининг ишини янада ривожлантириш масалаларига бағишланди. Актив йиғилишида шаҳар халқ маорифи бўлими мудири Т. Д. Дадашев «1973 йилда олиб борилган ишларнинг якунлари ва халқ маориф органларининг 1974 йилдаги вазифалари» ҳақида доклад қилди.

Шундан кейин Октябрь район халқ маорифи бўлими мудири А. С. Саидаҳмедов, 71-мактаб директори Е. Л. Зельцер, 127-мактаб директори А. К. Каримов ва бошқалар сўзга чиқдилар. Улар ўқувчилар билими сифатини янада яхшилаш, таълимда кабинет системасини кенгроқ тадбиқ этиш, мактаблар, корхоналар ва ҳунар-техника билим юртлари билан ҳамкорликда ўқувчиларга меҳнат таълими бериш, уларга касб танлашни ўргатиш, ўқувчиларни интернационализм ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашга доир иш тажрибаларини ўртоқлашдилар.

Актив йиғилишида мактабгача ёшдаги муассасаларда янги программа бўйича тарбиявий ишларни олиб бориш, социалистик мусобақа ўрнатиш, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш, мактаблар, болалар музика мактабларида ўқувчиларни эстетик руҳда тарбиялашга доир бир қатор масалалар муҳокама қилинди.

Халқ маорифи ходимлари актив йиғилишида беш йилликнинг аниқловчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш ва Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг ярим асрлик юбилейига муносиб совғалар тайёрлаш ҳақида социалистик мажбурият қабул қилдилар.

Янги ўқув йили бошлангунга қадар 9584 ўринли 7 та мактаб, 3 минг 80 ўринли 12 та болалар боғчаси қурилиб фойдаланишга топширилади ва 1974—1975 ўқув йилида умумий таълим мактабларининг сони 251 тага етказилади.

Яна 15та мактабда таълимнинг кабинет системасига ўтиш амалга оширилади. Бундай системадаги мактабларнинг умумий сони 193 тага етказилади.

1974 йилнинг 20 августига қадар 155 та мактабда капитал ва 88 та мактабда жорий ремонт ишлари олиб борилади. Актив йиғилиши қатнашчилари «Халқ маорифи 9-беш йилликда» деган кўргазма билан қизиқиб танишдилар. У болалар ижоди, мактабгача ёшдаги болалар муассасаларининг иш фаолияти, ишчи ёшлар мактабларидаги таълим ишлари ҳақида ҳикоя қилади.

Йиғилиш охирида шаҳар «Санъат байрами» лауреатлари иштирокида концерт берилди.

Газета—лауреат

Тошкентдан қуйидаги мазмунда хат олдик:

«Тошкент Ҳаваскор югурувчилар клубининг аъзолари «Тошкент оқшоми» газетасини «Советский спорт»нинг КЛБ (Ҳаваскор югурувчилар клуби) эсдалик нишони билан мукофотлашни сўрайдилар. Унинг саҳифаларида югуришни тарғиб қилувчи материаллар мунтазам бериб борилади. Газета клубининг 9-сони чиқарилди. Тошкент ҲЮКнинг икки йиллигига бағишланган 10-сон тайёрланмоқда».

Биз «Тошкент оқшоми» газетасининг сиртқи редакцион клублар ўртасида саломатлик учун югуришнинг энг актив тарғиботчиларидан бири эканлигини биламиз. «Оқшом» клубнинг махсус сонларидан ташқари маҳаллий югуриш ҳаваскорлари ташкил этаётган югуриш мусобақаларини ҳам мунтазам ёритиб боряпти, бир сўз билан айтганда, лўкиллаб югуриш ишқибозларининг сафини мустаҳкамлашда ғоят катта ташкилотчилик ролини ўйнамоқда.

«Советский спорт» Ҳаваскор югурувчилар клубининг маъмурияти тошкентлик югурувчилар истагини қониқиш билан адо этди. «Тошкент оқшоми» газетасига бизнинг 1973 йил конкурсимиз лауреати деган унвон берилди.

«Советский спорт», 27 январь.

Планетамиз янгиликлари

◆ СОФИЯ. Болгария Министрлар Совети давлат радио-телевизион маркази қуриш бош планини тасдиқлади. У радио уйидан, телефильмлар суратга олинадиган павильонлари бўлган марказий телевидение комитети ва маъмурий ишлаб чиқариш корпусидан иборат бўлади.

◆ ДАМАШҚ. Мамлакатда шу мавсумда етиштириладиган пахта планда кўзда тутилганидан 400 минг тонна ошади, деб хабар беради Сурия пахта ташкилоти. Сурияннинг чет мамлакатлар билан тузадиган шартномалари кўпаяди. САРдан юз минг тоннача пахта тойи экспорт қилинади.

Ҳозир қабул пунктларига ва заводларга пахта топшириш кампанияси ҳали поёнига етмаганлигига қарамай, деҳқонлар янги мавсумга тайёргарлик кўра бошладилар. Сурияннинг бутун территориясида ёғингарчилик кўп бўлганлиги туфайли келаси мавсумда пахтадан мўл ҳосил олиниши кутилмоқда.

◆ ТЕҲРОН. Эронда 1975 йилнинг биринчи ярмида рангли телевидение кўрсатувлари бошланади. Бу ерда Эрон радио ва телевидениеси миллий компаниясининг расмий вакили шундай деди. Рангли телевидение кўрсатувларини аввалига Теҳронда, кейинчалик эса мамлакатнинг барча катта шаҳарларида қабул қилиш мумкин бўлади.

«Жаҳондаги барча фильмлар — бутун дунёда тинчлик учун» шиори остида Лейпциг шаҳрида XVI халқаро кинофестиваль бўлиб ўтди. Унда 40 дан ортиқ мамлакатнинг кинематографчилари яратган ҳужжатли ва қисқа метражли фильмлар намойиш қилинди. Фестивалнинг асосий соврини — «Олтин каптар»ни уч совет фильми олишга муваффақ бўлди.
СУРАТДА: фестиваль ўтказилган Лейпциг шаҳри кўчаларида.
АДН—ТАСС фотоси.

Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун кураш — энг янги техникани, прогрессив технология жараёнларини ва лойиҳа ечимларини ҳамма жойда зўр ғайрат билан жорий қилиш демакдир. Институтларда, конструкторлик бюроларида, заводларда, колхоз ва совхозларда яратиладиган янгиликларнинг ҳаммаси, новаторлар ва ихтирочилар вужудга келтирадиган нарсаларнинг ҳаммаси ижтимоий ишлаб чиқаришга тез татбиқ этилиши керак. Совет корхоналарининг маҳсулоти ўз сифати ва техникавий даражаси жиҳатидан чет эллардаги энг яхши нусхалардан қолишмай, балки ўзиб ҳам кетиши керак.

...Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун кураш—ишлаб турган агрегатлар, машина ва механизмлардан энг кўп фойдаланиш, уларнинг бекор туришини кескин суръатда қисқартириш, иш вақтининг ҳар бир соати, ҳар бир минутини ғанимат билиш, меҳнат интизомини доим мустаҳкамлаб бориш демакдир.

Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун кураш—маҳсулотнинг таннархини камайтириб, маҳсулотга материал сарфланишини қисқартириш, тежамкорликка қаттиқ риоя қилиш, материалларни, хусусан металл, ёқилғи, энергияни, капитал маблағларнинг ҳар бир сўмини тежаб-тергаб ва тадбиркорлик билан сарфлаш, тежалган моддий ресурслар ҳисобига пландан ташқари маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришга эришиш демакдир.

(КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидан).

«Ташхимсельмаш» заводининг машинасозлар коллективи 9-беш йилликнинг аниқловчи йили топшириқларини шараф билан бажариш борасида баракали меҳнат қилмоқдалар. Корхонанинг кўпгина ишчилари ўзларининг беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажаришга аҳд қилганлар. Мана бу фотолавҳада ана шундай илғор токарлардан (чапдан ўнгга) Николай Романов билан Илья Гендельман ўртоқларни кўриб турибсиз. Бу ишлаб чиқариш новаторларининг ҳар иккиси ҳам шу кунларда йилнинг иккинчи ярми ҳисобига меҳнат қилаяптилар.

М. Нуриддинов фотоси.

Доҳиймиз В. И. Ленин совет ҳокимиятининг дастлабки кунларидаёқ, мамлакатимизда коммунизм тантанасига барча қийинчиликларни жасорат билан енгиш меҳнат унумдорлигини ошириш ва хом ашёни тежаб-тергаб сарфлаш асосидагина эришилажагини кўрсатиб берган эди.

Доҳиймизнинг бундай башорати ҳозир ҳам ўз моҳиятини йўқотган эмас.

КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатда ҳам халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида ўзаро социалистик мусобақани авж олдириш натижасида юқори меҳнат унумдорлигига эришиш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва экономика режимига қаттиқ риоя қилиш масалалари ёритиб берилган. Экономика режимига риоя қилиш деганда фақат хом ашёни тежаб-тергаб сарфлашгина эмас, балки, техника воситаларидан иш вақтларидан самарали фойдаланиш билан кўпроқ, сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш кўзда тутилади. Иш соатларидан унумли фойдаланиш жуда муҳим масала. Чунки, шаҳримиз доирасида олиб кўрадиган бўлсак, йўқотилган бир минут минг-минг сўмлаб маблағни ташкил қилади. Лекин шаҳримиздаги кўп саноат, корхоналарида ва ташкилотларда ишчилар ўз вақтида зарур материаллар билан таъминланмаслиги натижасида уларнинг қимматли вақтлари бекор ўтмоқда. Бу эса, ишлаб чиқарилган маҳсулот таннархи ошиб кетишига сабаб бўлмоқда. Масалан, «Ўзбекистон» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва 1-ун комбинатида ўтган йилнинг ўн бир ойи давомида ишлаб чиқарилган маҳсулот таннархи 300 минг сўмга ошиб кетган. Шунингдек, 2-пойафзал фабрикаси маҳсулотларининг таннархи 100 минг, «Ташкенткабель» заводи маҳсулот таннархи 1,3 миллион сўмга қимматлашган.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1974 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисидаги қарорида ҳам иқтисодий тежамкорлик масалаларига катта эътибор берилган.

Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллик юбилейи шарафига «Қизил тонг» ва электрон техника заводи коллективлари қимматли ташаббус билан чиқди. Улар тежаб қолинган хом ашё ҳисобига икки кун ишлаб беришга аҳд қилишди. Уларнинг ташаббуси Ленин район корхоналари коллективлари томонидан қизғин маъқулланди.

Собир Раҳимов районида ҳам «Миконд» заводи ишчиси Анна Ершова бошлаб берган ташаббус қатнашчиларининг сони тобора ортиб бормоқда. Шу каби халқ мулкини муқаддас билувчи кишилар номини кўплаб келтиришимиз мумкин.

Пойтахтимиз меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Мурожаатига амалий жавоб бериб, беш йилликнинг аниқловчи тўртинчи йил топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун ўзаро социалистик мусобақани авж олдирган ҳолда оз куч сарфлаб, кўплаб сифатли маҳсулот ишлаб чиқарамиз, шиори остида меҳнат қилишмоқда.

«Иқтисодий тежаш режимини кучайтириш, буюмларга материал сарфини камайтириш, хўжалик ҳисобини такомиллаштириш, хом ашё ва материаллар сарфлашнинг прогрессив нормаларини жорий этиш ҳисобига камида 20 миллион киловатт-соат электр энергияни, 5,5 минг тонна шартли ёқилғини, 3,2 минг тонна қора ва рангли металлни, 80 минг квадрат метр газламани тежаб қоламиз. Шу асосда 8 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарамиз.

(Тошкент меҳнаткашларининг 1974 йил учун қабул қилган социалистик мажбуриятидан).

ПЛАНЕРКАМИЗ КУН ТАРТИБИДА

СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА

ҲАММА РЕЗЕРВЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

- ИҚТИСОД ҚИЛИШ РЕЖИМИНИ МУСТАҲКАМЛАБ, ИШЛАБ ЧИҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРАЙЛИК
- *ИҚТИСОДИЙ ТЕЖАМКОРЛИК ЮРИШИ ҚАТНАШЧИЛАРИНИНГ САФИНИ КЕНГАЙТИРАЙЛИК!*
- ТОШКЕНТЛИКЛАР ШИОРИ: КАМ САРФ БИЛАН КЎП ВА ЯХШИ СИФАТЛИ МАҲСУЛОТ ЕТКАЗИБ БЕРАМИЗ!

ИЗЛАГАН ТОПАДИ

Бу йиғилиш хаёлимда узоқ вақт сақланиб қолди. Мажлисда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг ишлаб чиқаришда ички резервлардан фойдаланишни яхшилаш ва халқ хўжалигида экономика режимини кучайтириш тўғрисидаги Хатини муҳокама қилган эдик. Сўзга чиққанлар ҳали бизда ишга солинмаган кўп резервлар борлигини айтишди. «Главташкентстрой» транспорт бошқармаси автобазаларида юк ташиш жараёнлари ва автомобиль техникаси ремонтини олиб боришни тубдан ўзгартириш лозимлиги уқтириб ўтилди.

Мажлисда айтилган фикрлар беҳуда кетмади. Кейинги пайтларда кадрларнинг техникага бўлган лаёқати сезиларли равишда ўсди, кўп ишчи ва хизматчилар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўрта ва олий маълумот олишди, бошқалари эса, экономика ва коммунистик меҳнат мактабларида билим олишни ҳозир ҳам давом эттираяптилар. Буларнинг барчаси замонавий техникадан унумли фойдаланиш, иқтисодий билимларни чуқур эгаллашга замин яратмоқда.

Ўшанда мажлисга барча яхши тайёргарлик кўрган ҳолда келган, хат аввал профгруппа ва цех комитетларида муҳокама қилинган эди. Фикр алмашув вақтида автохўжаликларда автомобиль ремонти заводи ва транспорт бошқармаларида қилиниши керак бўлган ишларнинг конкрет плани тузилди. Рўйхатга барча участкаларда ҳам ишни яхши йўлга қўйиш имконини берадиган масалалар киритилган эди.

Биринчи галдаги вазифалардан бири автотранспорт маршрутининг рационал ҳаракат қилишини йўлга қўйиш масаласи бўлди. Чунки, юк ташишни яхшилаш фақат автомобилчиларнигина эмас, «Главташкентстрой» қурувчилари, саноат корхоналари ишчиларининг ҳам кўнглидаги гап эди. Бу албатта тушунарли бўлса керак. Ортиқча йўл босишлардан автомобилчилар билан бирга, транспорт хизматидан фойдаланувчилар ҳам манфаатдор эмас. Михаил Алексеевич Шени бошлиқ 7-автобаза коллективи маршрутлардан рационал фойдаланиш борасида ибратли ишларни амалга оширишди.

Улар маршрутлардан рационал фойдаланиш билан бирга автопоездларни жорий этишда ҳам ташаббускор бўлишди. В. Сотников, Ю. Благодарний раҳбарлигидаги бригада пешқадамлари биринчилардан бўлиб, аввал 2, сўнг 3 автоприцеп билан ишлай бошлашди. Худди шу меҳнатсеварлар автобазада илк бор маршрутлардан рационал фойдаланишга эришган эдилар.

Бу соҳа бўйича бошқа автобазалар ҳам анча тажриба орттиришди. Транспорт бошқармаси ва автобазаларнинг эксплуатация бўлимларида 20 дан ортиқ рационал маршрутлар ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бундан 10 минг сўмдан ортиқ фойда олинди.

Авторемонтчилар ҳам улардан четда қолишмади. Улар хатни муҳокама қилиб, автомобиль, агрегатларни ремонт қилишнинг янги технологиясини ишлаб чиқиб, ремонт қилиш муддатини қисқартириш, такомиллаштириш, сифатини оширишга эришдилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Хатини муҳокама қилиш сабабли кўп автохўжаликларнинг ремонт устахоналарида ремонт қилишнинг агрегат участка методи, баъзи автобазаларда эса, ҳатто диагностика постлари ташкил қилинди. Бу ремонт муддатини қисқартириб, сифатини оширди. Умуман олганда, бу ишларнинг барчаси пойтахтимиз қурилиш майдонларини бинокорлик материаллари билан таъминлашни яхшилашга хизмат этди.

Белгиланган тадбирларнинг бажарилиши кўп минг кишилик автомобилчилар коллективининг асосий вазифаси бўлиб, амалга оширилиши натижасида ишчиларнинг ижодий ташаббускорлик фаолияти ҳам ўсмоқда.

Ҳал қилувчи йил учун транспорт бошқармаси 170 минг сўм фойда берадиган 245 рационализаторлик таклифини ишлаб чиқаришга жорий этиш ҳақида мажбурият олган эди. Мажбурият ошириб адо этилди. 260 таклиф ишлаб чиқарилиб, 208 минг сўм иқтисод қилинди.

1-автобазанинг слесари В. Ромадон, 2-автобазанинг слесари Г. Ширшаков, 4-автобазанинг слесари П. Саватеев, 9-автобазанинг токари Ю. Шпак, авторемонт заводининг слесари Р. Каримов, мастер С. Косирев ва бошқалар энг яхши рационализаторлардан ҳисобланади.

Юк ташиш плани ҳам доим бажарилянти. 1973 йил планини муддатидан илгари 25 декабрда бажардик. Пландан ташқари 800 минг тонна бинокорлик юклари ташилди.

1973 йилда барча автобазалар йиллик планни бажарди. Бош бошқарма автомобилчилар коллективи 1974 йилга оширилган мажбурият олишди. Бироқ, шуниси ачинарлики, биз мажбурият қабул қилганимизда шофер ва юкни кранга улаб берувчи стропальщиклар масаласини киритмаган эканмиз. Баъзан қурилиш майдонларида стропальщиклар бўлмаслиги сабабли, шоферлар вақт бекор ўтмасин, деган мақсадда юкларни ўзлари туширишга ҳаракат қилишади. Кўпинча улар бу касбнинг қонун-қоидаларини билмаслиги сабабли, бахтсиз ҳодисалар дучор бўлишяпти. Шундай бир фикримиз бор, шоферлар ва панель ташувчи машиналарни бошқарувчиларга стропальщикликни ҳам ўргатиш кераккa ўхшайди.

Автомобилчилар коллективи ички резервларни излаб топиш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш йўлидан бориб, Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга аҳд қилганлар.

П. СЕЛЕЗНЕВ,
«Главташкентстрой» транспорт бошқармаси касаба союз комитетининг раиси.

МАҚСАД ЙЎЛИДАГИ ҒОВЛАР

Бригада пудрати яъни, злобинча иш методи устида кўп тортишувлар бўлмоқда. Мамлакатимизнинг турли районларида кўплаб ташкилотлар шу асосда ишламоқда. Бизнинг 3-трест, 5-қурилиш бошқармамизда ҳам злобинча усул қўлланиляпти. Ҳозирги кунда икки бригадамиз шу усулда меҳнат қилмоқда. Яна бир бригадани злобинча ишлашга ўтказамиз. Бироқ, шуни ҳам айтиш керакки, ишни бундай қулай усулда ташкил этиш борасидаги тажрибаларимиз «Главмосстрой»да олиб борилаётганидай эмас. Бунга тўсқинлик қилаётган уч нарса ҳақида фикр юритмоқчиман.

Биринчиси — ёрдамчи пудратчиларимиз ва бизни материал билан таъминлаб турувчи заводларнинг бригада пудрати бўйича ишлашдан манфаатдор эмаслигидир. Амалда бошқарма билан шартнома тузган бригадагина объектни тез ва сифатли қуришга интилади. Бошқаларни эса бу нарса ташвишлантирмайди. Объектнинг нархи камайтирилиб, қурилиш муддати қисқартириладими — йўқми, бу таъминотчи заводлар ва электромонтажчилар бригадаси учун барибир. Чунки, уларга бундан манфаат йўқ, бажарган ишларигагина ҳақ олишади. Шундай бўлгач, ёрдамчи пудратчилар ва таъминотчилар злобинча усулдаги қурилишга шошиб, тезроқ битказайлик дейишадими? Уларнинг ҳам моддий манфаатдорлигини ошириш йўлларини излаш керак. Бизда эса бу йўқ.

«Главмосстрой»да бунга имкон бор. Ишлаб чиқариш техника бўлимининг бошлиғи Г. Мороз яқинда москвалик қурувчилар ҳузурида бўлиб, уларнинг иши билан танишиб қайтди. У москвалик таъминотчи ва ёрдамчи пудратчиларнинг ишини яхши ташкил этилганларига, ўз вақтида материаллар билан таъминлашига қараб мукофот бериб боришларини ўрганиб келди. Мукофотга бериладиган маблағ янги техникани жорий этишга ажратилган фонддан олинади. «Главмосстрой» раҳбарлари бунга СССР Давлат банки ва «Госстрой»дан рухсат олишга эришганлар. Бизда бундай қилингани йўқ. Шу сабабли ҳам, ўтган йили В. Гергингредер бошлиқ бригада «Ташсельмаш» заводининг кўп қаватли ётоқхонаси қурилишининг ташқи томонини битказганларидан сўнг, бошқармамиз ва трестимиз раҳбарлари пардозчилар ва махсус монтаж ишларини бажарувчи ташкилотларни объектга муддатидан илгарироқ олиб келиш учун озмунча қийналмадилар.

Менимча, москваликларнинг бу соҳадаги тажрибасини тезроқ ўзлаштиришимиз лозим. Бу эса, «Главташкентстрой» раҳбарларига боғлиқдир.

Бригада пудратини кенг оммалаштиришдаги жиддий тўсиқлардан яна бири—қурилишларни сифатсиз йиғма конструкциялар билан таъминланишидир. Масалан, Тошкент гипс заводида тайёрланаётган ва қурилишларимизда кўплаб ишлатилаётган гипс деворларни олиб кўрайлик. Қоида бўйича бундай деворларнинг устини бироз артиб, сўнг бўяш керак. Бизнинг объектларга олиб келинаётганлари эса ўйдим-чуқур, сифатсизлиги учун уни бутунлай тозалашга тўғри келяпти. Бунга эса ҳақ туланмайди. Объектларда шундай деворнинг бир квадрат метрини қўшимча тозалаш бошқармага 30 тийинга тушмоқда. Бундай ҳолни бошқа қурилишларда ҳам учратиш мумкин. Мана, қурилиш нархи ана шундай сифатсиз материаллар эвазига ҳам ошмоқда. «Главташкентстрой заводларидан келтирилаётган бу конструкцияларгина эмас, девор панеллари, томга ишлатиладиган плиталар, колонналар ҳам шундай, сифатсиз. Буларнинг барчаси кўплаб ҳаракат, харажат ва материалларнинг исроф бўлишига олиб келяпти. Бир квадрат метр жойни сувaб, силлиқлашга 80 тийин ортиқ сарфланмоқда.

Хўш, қурилишни пудратга олган бригада қўшимча харажатлар қилган ҳолда қандай қилиб қурилиш ишларининг сметада белгиланган нархини камайтиришга эришади? Сметаларда ҳисобга олинмаган бу ишлар ҳам анча вақтни олади-ку! Қурилиш муддатини атиги бир кунга узайтирилиши объектни қўриқлаш, электр энергияси ва сувга ҳақ тўлаш каби қўшимча харажатларни етаклаб келади. Бригадалар вазифаларини ўз вақтида бажара олмаслиги сабабли шошиб ишлаб, сифатни унутиб қўйишади. Бу бригаданинг қўшимча ҳақ олишини камайтиради. Чунки, қурувчилар объектдаги ишларни «аъло»га топширса 40, «яхши» бўлса 30 ва «қониқарли» баҳога топшираолса 20 процент мукофот олишади.

Бригада пудрати йўлига тўсқинлик қилувчи учинчи ғов—кўп лойиҳа-смета ҳужжатларининг сифатсиз ишланганлиги, яъни кўп тузатиш киритилишидадир. В. Гергингредер бошлиқ бригада янги йилдан «Подъёмник» заводи ишчилари учун беш қаватли, 45 квартирали уй қурилишини пудратга олди. Унинг смета-лойиҳалари «Узгипротяжпром» институтида тайёрланган. Аслини олганда, лойиҳа эски серияли, ҳозир ишлатилмайди. Бу заводларга темир-бетон конструкцияларига буюртма беришни қийинлаштиради. Чунки, темир-бетон буюмлари заводларда бундай уйларнинг деталларини ишлаб чиқарадиган қолиплар аллақачоноқ ташлаб юборилган. Энди ё заводдагиларни шундай маҳсулотларни ишлаб беришга кўндириш керак ёки йиғма темирбетонлар ўрнига яхлит темирбетон конструкцияларидан фойдаланиш лозим. Бу ишнинг чўзилишига олиб келади. Шунингдек, лойиҳа бўйича бинонинг биринчи қаватида дорихона ва алоқа бўлимини жойлаштириш кўзда тутилган экан. Энди эса, унинг ўрнига магазин қуришга қарор қилишган. Кўриниб турибдики, энди хоналарнинг планларини ўзгартириб, бошқа конструкцияларни қўллашга тўғри келади. Бунинг барчаси лойиҳада белгиланмаган. Албатта, бу камчиликлар бригаданинг аниқ план асосида ишлашига, айрим жараёнларнинг қанча туришини ҳисоб-китоб қилишига халал беради. Бундай етишмовчиликлар бўлмаганида бригада қурилишнинг таннархини 10 процентга қисқартириши мумкин эди. Амалда қандай бўлиши ҳақида ҳозирча бир нима дейиш қийин. Фақат шуни айтиш мумкинки, ё ҳеч иқтисод бўлмайди ёки арзимасгина маблағни тежашга тўғри келади.

Мен яна «Главмосстрой»да бригада пудрати бўйича қандай қилиб муваффақиятларга эришилаётгани ҳақида ёзмоқчиман. Бу ерда шу метод бўйича фақат янги сериядаги типовой объектларгина қурилади. Улар учун барча ҳужжатлар бор бўлиб, ҳаммаси аввалдан ҳисобланган, қайси жараённи бажариш учун қанча вақт ва маблағ сарф бўлишигача маълум. Ҳатто объектга қачон ва қанча вақтга бульдозер кераклигини бошқарма ва бригадаларда ҳам билишади. Бир сўз билан, айтганда, типовой объектда иш олиб боришнинг плани аниқ ва равшан тузилади, қурилишдаги келишмовчиликларга йўл қўйилмайди. Бизда бунга ҳатто эътибор ҳам берилмайди. Шу ва ишни ташкил этишимиздаги бошқа камчиликлар бригада пудратини кенг авж олдиришимизга катта ғов бўлиб турибди.

Л. ДЕМЕШКО,
3-трест 5-қурилиш бошқармаси ишлаб чиқариш бўлимининг катта инженери.

Дақиқалар қадри

«Ташсельмаш» заводи инструменталь цехининг бошлиғи И. Маляpович юқоридаги металл майдончадан цехда бўлаётган ишни кузатиб турарди. У ердан цехнинг ҳамма жойини кўриш мумкин.

—Иш вақтини бекорга сарф қилишга қарши қаратилган комплекс тадбирларимиз самарасини кузатиб турибман, — дейди И. Малярович. — Унинг якунлари қувончли бўлаётганидан мамнунмиз.

Коллективда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш учун кураш, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг Ўзбекистонга Халқлар дўстлиги орденини топширишга бағишлаб ўтказилган Тантанали йиғилишда қилган докладидан сўнг, янада қизиб кетди. Цех йиғилишларида, ишчи планеркаларида, меҳнат интизоми ҳақидаги масала атрофлича муҳокама қилиниб, қатор тадбир ва режалар белгиланди. Айниқса, шу йилнинг бошларида ишчилар иш вақтини қатъий контроль қилиб бориш ҳақида кўп гапиришди. Аслида, ишчиларнинг бевосита ишлаб чиқаришга сарф қилган вақтлари қайд қилинадиган журналлар ўтган йилдаёқ, цехнинг ҳар бир участкасида ташкил қилинган эди. Лекин, журналларни тўлдиришда бироз расмиятчиликка йўл қўйилаётгани аниқланди. Чунки, смена тугагач, ҳар бир ишчининг фамилияси тўғрисига 8 соат ёзилларди. Аслида, ишчиларнинг кўпчилиги белгиланган вақтдан илгари овқатланишга чиқишар ва ишдан барвақт кетишарди. Дастгоҳларнинг ишдан чиқиши ҳисобига ҳам, ишчилар бекор туриб қоларди. Шунинг учун ҳам, иш жараёнини контроль қилиб бориш асосида, ҳар бир дақиқани бевосита ишлаб чиқаришга сарфлаш учун кураш бошланди.

Мана, мен И. Маляpович билан ўша темир мойдончада турибман. Вақт 12 дан 25 минут ўтди. Тушки овқат вақтигача ҳали 5 минут бор. Ишчилар ўз дастгоҳлари ёнида меҳнат қилишяпти. Цех бошлиғи мамнун ҳолда изоҳ берди:

— Илгари шу жойда кузатиб турганимда, ишчилар тушки овқатланишга 10—15 минут илгари чиқиб кетишарди. Биз ҳисоблаб чиқсак, цех бўйича йўқотилган 1 минут, 12 сўмга тўғри келаркан. Бир йилда қанча бўлишини ҳисоблаб кўринг-га?

Яқинда цех коллективининг йиғилиши бўлиб, бу йиғилишда Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг 50 йиллик тўйи шарафига социалистик мажбурият қабул қилинди. Шунингдек, коллективда КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати муҳокама қилиниб, келгусида коллективда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ҳақида қатор тадбирлар белгилаб олинди.

Мана, смена тугашига саноқли минутлар қолса ҳамки, ишчилар ўз меҳнат участкаларини ташлаб кетишганлари йўқ. Токарлик ва фрезерлик дастгоҳлари гуриллаб ишлаб турибди.

—Коллективимиз ютуқларининг сири мана шунда, — дейди цехнинг катта мастери Б. Назаров. — Ҳар бир иш дақиқасидан унумли фойдаланишга, дастгоҳларнинг бекор туриб қолишига йўл қўймасликка ҳаракат қиляпмиз. Бунда мастерларнинг назорати жуда катта аҳамиятга эга. Чунки мастерлар, коллективда меҳнатни тўғри ташкил қилишда энг масъулиятли кишилардир.

Ҳамма меҳнат резервларини ишга солган ҳолда партиямиз чақириғига амалий жавоб бериб, бугун кечагидан, эртага бугунгидан кўпроқ меҳнат қилиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, завод коллективи олдида турган улкан вазифалардандир. Ҳақиқатдан ҳам, бу йил заводнинг ишлаб чиқариш ҳажми, 1973 йилдагига нисбатан 13,8 процент ошган. Шундай экан, завод коллективидан беш йилликнинг аниқловчи, тўртинчи йили топшириқларини бажариш бутун ички резервларни ишга солиш асосида, юксак меҳнат унумдорлигига эришишни талаб этади.

В. ДРАЧЕВ,
заводда чиқадиган кўп тиражли «Ташсельмашевец» газетасининг ходими.

Тошкент электр аппаратлар заводи электр монтаж цехининг А. Содиқов бошлиқ ишлаб чиқариш участкасида электр станциялар учун бошқарув пультлари, саноат корхоналари учун электр шчитлар ва бошқа шу каби маҳсулотлар ишлаб чиқарилади. Корхона маҳсулоти 25 дан ортиқ чет давлатга экспорт қилинади.

Сиз ушбу суратда: маҳсулот сифати бўйича шахсий тамғасига эга электр монтажчи Лариса Черняева билан участканинг катта мастери А. Содиқовни кўриб турибсиз.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ЎЗ КУЧЛАРИ БИЛАН

Пластмасса буюмлари заводи 4-металл конструкция цехи тайёрлов участкасининг ишчилари бир неча йилдан буён очиқ ҳавода ишлашарди. Натижада ёзда иссиқ, қишда совуқ, иш шароити анча оғир эди.

Корхона коллективи давлат планини ўз вақтида бажариш ва завод маҳсулотига бўлган талабни қондириш мақсадида, дастгоҳларни очиқ ҳавога ўрнатишга мажбур бўлган эди. Агар шу пайтда ишчиларнинг ўзлари янги ташаббус билан чиқишмаганда, цех бошлиғи Ф. Ольшанскийнинг бир ўзи нима ҳам қила оларди.

Корхона касаба союз ташкилоти йиғилишида бир ишчи шундай таклиф киритди:

— Келинглар, — деди у. — тайёрловчилар учун давлат маблағини сарф қилмаган ҳолда, ўз кучимиз билан янги цех биносини қурамиз.

Унинг таклифини кўпчилик маъқуллади. Дарҳол, қурилиш учун масъулиятли киши қилиб, слесарлар бригадаси бошлиғи, цех бошланғич партия ташкилотининг секретари Г. Гадлиев сайланди. Ишчиларнинг бу ташаббусини амалга ошириш моҳир ташкилотчи, Октябрь Революцияси ордени кавалери цех бошлиғи Ф. Ольшанскийга топширилди. Шунингдек, унинг зиммасига бўлажак цех биносининг лойиҳасини ишлаб чиқиш ва қурилишга зарур бўлган материалларни ўз вақтида етказиб бериш вазифаси ҳам юклатилди. Завод партия ва касаба союз ташкилоти ишчиларнинг бундай хайрли ташаббусини қизғин маъқуллади.

Янги цех биноси қуриладиган жойда металл ва ахлат уюмлари ётарди. Ишчилар якшанбалик уюштиришди. Якшанбаликка 200 дан зиёд киши қатнашиб, қурилиш жойини тартибга келтириб қўйишди. Бўлажак цехга биринчи бўлиб, М. Минвалиев, В. Бульцев ва Р. Сайтметов каби слесарлар ғишт қўйишди. Бу кўнгилли ишчиларнинг цехдаги вазифаларини бажаришни эса дўстлари ўз зиммаларига олишди.

Кўп ўтмасдан, бино пойдевори тайёр бўлди. Эндиликда, ишни электр йиғув цехининг пайвандчилари В. Волков, В. Иванов, А. Куртбариев билан биргаликдан А. Литвиненко ва Р. Одилов каби слесарлар давом эттиришди. Улар монтаж ишларини тежаб қолинган металлар ҳисобига бошлаб юборишди. Ҳатто цех деворларини ҳам тежалган тунукалар билан беркитишди. Ниҳоят, Александр Галкин бошлиқ бригада аъзолари цехнинг томини ёпиш билан ишни туғаллашди.

Бошқа цех ишчилари ҳам қараб туришмади. Уларга ёрдам қўлини чўзишди.

Шу кунларда кўплаб янги дастгоҳлар ўрнатилган цехда Бухоро ип-газлама комбинати, Самарқанд чинни заводи ва Олтинтопган металлургия комбинати каби ишга туширилиши керак бўлган муҳим объектларга зарур бўлган жиҳозлар ишлаб чиқарилмоқда.

Цех коллективи беш йилликнинг аниқловчи тўртинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш иштиёқида ғайрат ва шижоат кўрсатиб меҳнат қилмоқда.

М. БУТКЕВИЧ.

• Иззатингдан айрилма

ҚЕЛАЖАК ОЛДИДА БЕРУРМИЗ ЖАВОБ

Стол устида бир варақ дафтар қоғози ётибди. Унга ёзилган сўзларни ўқиган киши дастлаб эсанкираб қолади.

«Ҳурматли редакция: Мен пенсиядаги одамман. Ёшим етмишга қараб кетяпти. Бошқаларга ўхшаб ошиб-тошиб ҳаёт кечирганим йўқ. Кампирим иккаламиз кексайганимизда ҳузур-ҳаловат кўрармиз, ёлгиз ўғлимизнинг роҳатини кўриб яшармиз деган умидда эдик. Йўқ, ҳамма ниятларимиз пучга чиқди. Ўғлимиз Турғунбой Ҳаитов нобоб чиқиб қолди. На ўқишнинг тайини бор, на ишнинг. Уйланса ўзидан тинчир деб, йўқ жойдан бор қилиб, уйлантириб қўйгандик. Бўлмади, хотини билан ажрашиб кетди. Ҳозир уйимиз ҳар куни тўпалон. Ичиб келиб, пул топиб берасанлар деб ўдағайлайди. Йўқ пулни қаёқдан оламиз? Буниси ҳам етмагандек, кейинги пайтларда у онаси билан менга қўл кўтарадиган бўлди. Қўшнилар гувоҳ. Милицияга хабар қилиб, қаматиб юборай десак, бола экан, тағин ачинамиз. Бизга ёрдам берсангиз.

Салом билан, Ҳайитвой Омонов».

Бир қарашда хатда ёзилган, сўзларга ишонгингиз келмайди. Наҳотки, одам ўз ота-онасига қўл кўтарса? Наҳотки, шунчалик пасткашланиб кетса! Нега, нима учун? Ким айбдор?

...Маҳалла чеккасидаги тор кўчанинг энг ичкарисидаги пастак эшикдан кириб борамиз. Пасқамгина ҳовли. Анчадан буён супурилмаган бўлса керак, ҳамма ёқни олча хазонлари қоплаб ётибди.

Кунга қаратиб солинган бир уй, бир айвоннинг ҳам шарти кетиб, парти қолган. Айвон устунининг заңгори бўёғи кўчиб кетганидан олақуроқ бўлиб қолган.

Айвондаги хонтахта атрофида ўтириб, чол-кампир билан узоқ суҳбатлашдик.

Ҳайитвой ака кўп йиллар магазинда қоровуллик қилган. Уч-тўрт йил самоварчилик билан ҳам шуғулланган.

— Ўзим ўқимаганим учун шу бола одам бўла қолсин деб нималар қилмадим! — дейди у ўкиниб. — Йўқ ўзимни борликка солдим. Ўртоқларидан камсимасин дедим. Ўзида бўлмагандан кейин қийин экан. Ўқишни эплай олмади. Бирон жойда ёлчитиб ишламади. Оғзига озгина ичкилик тегса, жинни бўлади-қўяди. На онасини ҳурмат қилади, на мени.

Рўпарамизда ўтирган кампир кенг енгининг учи билан кўз ёшларини артиб тасдиқлайди.

— Туққаним ҳам, тургани ҳам шу бола эди, — дейди у йиғламсираб. — Емай едирдим, ичмай ичирдим, қарз-ҳавола қилиб бўлсаям, чўнтагидан пул аритмадим. Энди рўшнолик кўраман деганимда, ўз боламдан ўзим калтак еб ўтирибман.

Суҳбатимиз охирлаб қолганида қўйлагининг енгини шимариб олган, эскироқ чуст дўппи кийган, забардаст гавдали йигит кириб келди. Ота-она уни кўриб, юзларини ўгиришидан уларнинг муносабатидаги жарлик анча чуқурлиги яққол кўриниб турибди.

— Нима бўлаётганини ўзим ҳам билмайман, — дейди Турғун елкасини қисиб. — Ичмасам туролмайман. Ичсам, нима деганимни, нима қилганимни эслолмайман.

⊙ ФАРЗАНДИНГИЗ МЕҲНАТНИ ҚАДРЛАСИН.
⊙ БОЛАНИ ЭРКАЛАТИШ ОҚИБАТИ.
⊙ КЕЛАЖАК БУГУНДАН БОШЛАНАДИ.
⊙ ҲАР БИРИМИЗ МАСЪУЛМИЗ.

Унинг юз-кўзидан, сўзлаш оҳангидан шу тобда рост гапираётганини сезиш қийин эмас.

Хўш, нима бўляпти ўзи? Бу оиланинг бошига тушган фожианинг сабабчиси ким? Қўни-қўшнилардан, маҳалла активларидан жавоб излаймиз.

— Буларнинг ишига бир нима деб бўлмайди...

— Сичқон сиғмас инига, ғалвир боғлар думига. Шунча олифтагарчиликнинг нима кераги бор эди...

— Турғун ота-онасига қўл кўтаргани рост. Аммо пийсабилло айтганда, Ҳайитвойнинг ўзида ҳам айб кўп. Болани тантиқлатиб юборди. Муштдек бошидан пулга ўргатди...

— Онасичи-онаси! Биров гапирса, сенлар мушукдек болалайсан, меники битта, аралашмаларинг, дерди. Мана оқибати.

Бу гапларни эшитганимизда Ҳайитвой ака билан кампирининг сўзлари беихтиёр эсга тушди: «Йўқ ўзимни борликка солдим», «Чўнтагидан пул аритмадим». Ҳамма гап худди мана шу йўқ ўзини борликка солишдан, чўнтагидан пул аритмасликдан бошланган. Турғун 8- синфни битирганида, отаси суюнчисига тилла соат олиб берган. Онаси бўлса, икки олмаслик шарти билан, ҳар куни чўнтагига бир сўмдан пул солиб қўядиган бўлган. Бора-бора Турғун ўзининг ўқиши учун ота-онасини қарздор деб ҳисоблай бошлаган. У икки олмагани учунгина уйдан «пора» олишни табиий бир ҳол деб тушунган.

Мактаб ўқувчиси ҳар куни бир сўмдан пулни нима қилади? Буфетда нари борса 20 тийинга овқатланиш мумкин. Турғун қолган пулни сарфлаш йўлини топишга унчалик қийналмаган. Ўзига ўхшаш иккита-учта қаланғи-қасанғилар йўл кўрсатишган. Картада қимор ўйнашлар, вино ичишлар бошланган. Унинчи синфга ўтганида эса, «катта бўлиб қолгани» учун, энди кунига икки сўмдан талаб қила бошлаган. Аттестат олган куни отаси бутун синфдошларини тўплаб, қарс-бадабанг ўтириш қилиб берган.

Тайин гапки, ўрта мактабни ота-онасидан «пора» олиб битирган бола институтнинг эшигидан бориб, тешигидан чиқиб кета қолган. Энди нима қилиш керак? Институтга киришнинг иложи йўқ. Ишлашга бўйин ер бермайди.

Ўрганган кўнгил, ўртанса қўймас, деганларидек, чўнтакка ҳар куни пул тушиб турмаса, яна бўлмайди. Уни уч-тўрт ишга жойлаштиришибди. Аммо Турғун уддалай олмабди. Тўғрироғи, уддалашни хоҳламабди. Ота-она яна йўқ ўзини борликка солиб, яхши умидлар билан уни уйлантиришибди. Ҳозирги замоннинг қизлари анойи эмас. Қарасаки, эрнинг ўзи ота-онага боқим бўлиб ўтирибди, эси борида этагини ёпиб қўяқолибди. Институтга киролмагани учун ота-онасини айбдор деб билган Турғун хотини кетиб қолгани учун ҳам уларни айбдор ҳисоблайди. Ҳар куни чўнтагига тушиб турадиган чўтал тўхтаб қолганидан кейин жанжал кучайиб кетган.

Мана сизга бир оиланинг фожиаси. Бу фақат бир оиланинг фожиасимикан? Бундай оилалар камми?

...Суд кетяпти. Қора курсида чиройли кийинган, жингалак сочли ихчамгина йигитча ўтирибди. Йўқ, у ичкиликка муккасидан кетган эмас, ота-онасига қўл ҳам кўтармаган. Йигитчанинг ота-онаси шикоят қилиб ҳеч қаерга хат ҳам ёзишмаган. Негаки, улар фарзандларининг эгри йўлга киришида ўзлари айбдор эканликларини билишади. Аввал билишмас эди. Энди билиб олишди.

Кампир онаси Зариф аканни серфарзанд, сердавлат бўл деб дуо қиларди. Унинг айтгани келди. Зариф ака озиқ-овқат магазинида аввалига сотувчи, кейин мудир бўлиб ишлади — сердавлат бўлди. Хотини Кароматхон кетма-кет қўчқордек ўғиллару, ойдек қизлар туғиб берди — серфарзанд бўлди.

Ҳар кимда бўлганидек Зариф аканинг ҳам ҳаёт ҳақидаги ўз фалсафаси бор эди. «Йигит киши-чи, вей,— дерди у улфатларига, — тегирмонга тушса, бутун чиқадиган бўлиши керак. Ушлаган жойини узиб олмаган йигит-йигитми!».

У ўз фалсафасига лойиқ иш қилди. Тўнғич ўғли Тоҳирни болалигиданоқ «меъдаси тўқ» қилиб ўстирди. Улфатлари билан ичишаётганида «бизнинг ўғил йигитда» деб, унга ҳам узатди. Ҳар қанақа «жулдурвақа»ларнинг олдида ажралиб турсин деб, башанг кийинтирди. Мўйлови чиқиб, овози дўриллай бошлаганида, қўлига катта-катта пул тутқазадиган бўлди. Қизларни кинога таклиф қилсанг, уялиб қолмагин ўғлим, биз ҳам йигит бўлганмиз», деб қиқирлаб кулди. Хуллас, у ўғлининг бошқалардан ажралиб туришини, давраларда ўзини кўрсатиб қўйишини хоҳларди. Одамнинг нияти ўзига йўлдош бўлади, деганлари тўғри экан. Мана, Тоҳир бошқалардан ажралди. Ўртоқларининг бири ўқиб, бири ишлаб ўйнаб-кулиб юрибди. Тоҳир бўлса, қора курсида ўтирибди. У ресторанларда, кафеларда, танца майдонларида ўзини кўп «кўрсатди». Шунга яраша пул керак эди. У аввалига сервантдаги оилавий пулдан ўғирлади. Кейин уч-тўртта ҳамтовоғи билан бир аёлнинг тилла соатини ечиб олишди. Ундан кейин... Ундан кейин қўлга тушиб, мана судда ўтирибди.

Ким фарзанди ёмон бўлишини хоҳлайди, дейсиз. Ким не умидлар билан бола боқиб, охирида лаънат эшитишни истайди? Буни ҳеч ким хоҳламайди. Лекин, афсуски, баъзи ота-оналар ўзлари хоҳламаган ҳолда ўзларига чоҳ қазийдилар. Баъзан киши ҳайрон қолади. Ишчи станокдан брак деталь чиқарса, бунинг учун жавоб беради. Врач беморга нотўғри диагноз қўйса, иши судга оширилади. Стрелкачи поездни ёпиқ йўлга буриб юборса, қамалади. Оиласидан брак «маҳсулот» чиқарган киши, ўз фарзандини боши берк кўчага тиқиб қўйган одам наҳотки масъулиятни ҳис қилмаса? Ахир, бу билан у фақат ўзига эмас, фарзандига ҳам азоб беради-ку! Фақат ўз оиласига эмас, бутун жамият тараққиётига зарар етказади-ку! Наҳотки, фарзандимиз учун фақат бугунги ҳаёт олдидагина эмас, келажак олдида ҳам жавоб беришимизни билмасак.

Буни билмаслик уят. Билиб туриб, амал қилмаслик эса, ўн ҳисса ортиқроқ уят.

Н. БОБОЕВ.

Экскаватор ремонти заводи қошидаги техника кутубхонаси кўп йиллардан буён корхона коллективига намунали хизмат кўрсатиб келаяпти. Кутубхона ўзининг 500 доимий ўқувчисига эга. Улар бу ердаги илмий-техника, сиёсий ва бошқа китоблардан яхши фойдаланишмоқда. Тушки дам олиш пайтларида бу ерда ишчи, техник ва инженер ходимлар газета ва журналларнинг янги сонлари билан танишадилар.

СУРАТДА: сиз кутубхона мудири Лариса Филимоновани кўриб турибсиз. У ишчиларнинг буюртмалари бўйича зарур бўлган техникавий адабиётларни топшириш учун тайёргарлик кўраётир.

М. Нуриддинов фотоси.

• Қиш ташвишлари

КЎЧАЛАР ТОЗАЛАНМОҚДА

Чилонзор район ободонлаштириш бошқармасининг 394 кишилик коллективи шу кунларда районни қор-яхмалакдан тозалаш ишларини қизитиб юборишган.

— Районни қор-яхмалакдан тозалаб, барча транспорт воситалари ва йўловчиларнинг ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш учун,— дейди бошқарма бошлиғи А. Миркомилов,— мавжуд йўл эксплуатацияси, кўкаламзорлашт и р и ш, қўлда тозалаш ва механизм участкалари ўртасида мусобақа ташкил қилганмиз. Ҳар бир участка бошлиғи ўз участкасида бир ҳафтада қилинган иш юзасидан ҳисобот беради ва янги топшириқлар олади. «Главташкентстрой»нинг транспорт бошқармаси 2 та грейдер, ирригация тресги 5 та трактор ва 30 та ишчи, 482-махсус қурилиши бошқармаси 3 та тракторни бошқармамиз ихтиёрига ажратди. Айниқса, Мансур Қодиров раҳбарлигидаги 7-автодормехбаза коллективи ғайрати кишини қувонтиради.

Район территориясини айланар эканмиз, мавжуд 32 чорраҳанинг ҳар бирида қум тўлдирилган қутилар қўйилганлиги, Чилонзор, Дўмбиробод, Муқимий, Байналминал, Ғафур Ғулом, Мақсуд Шайхзода, Ҳамроқул Турсунқулов кўчаларидаги магистрал йўллар, бекатлар, пиёдаларнинг йўллари қор-яхмалакдан тозалаб қўйилганлигини кузатиб, қаноат ҳосил қилдик.

— Бульдозерчи Риф Яминов, шофер Эргаш Ҳамдамов ва бошқалар, — дейди механика участкасининг бошлиғи Ильсон Ғайнуллин,— қор-яхмалакларни суриб, ташишда оғиримизни енгил қилаётганлардан. 10 та юк машинаси, битта грейдер, 1 та «Беларусь», 3 та қор тозалаш машинаси тинимсиз ишлаб турибди.

— Ўтган йили меҳнат қуролларимиз оз миқдорда эди, бу йил эса улардан етарли ғамлаб олганмиз, деб суҳбатга қўшилди техника хавфсизлиги инженери Элмурод Пўлатов.— Фаррошлар иссиқ кийим, этик, чанғак, учли белкурак, ёйиқ белкурак ва куракл ар билан етарлича таъминланган. Бўлим бошлиқлари авария хизмати хонасида кеча-кундуз қатъий график асосида навбатчилик қиладилар.

Район санитария инспекцияси, санитария милицияси ва давлат автоинспекцияси ходимлари билан ҳам мустаҳкам алоқа боғланган. Улар тозаланган территорияни текшириш, ишчиларнинг соғлиғини сақлаш, йўл ишчиларини эҳтиёт белгилар билан таъминлаш ишларида кўмаклашмоқдалар.

Р. ЛУТФУЛЛАЕВ,
жамоатчи мухбиримиз.

• Техника янгиликлари

ЯНГИ «ДНЕПР»

Киев мотоцикл заводида янги моделдаги МТ—10 «Днепр» кажавали машиналарнинг тажриба саноат туркуми ишлаб чиқарилди. Улар ҳам шу маркада илгари ишлаб чиқарилган мотоцикллар сингари ҳар хил йўлларда яхши юради, лекин буниси анча қулай ва пухтадир.

Аввалги алоҳида-алоҳида эгарлар ўрнига қўшалоқ эгар қўйилган. Мотоцикл янги конструкциядаги амортизатор, оптик элементли чироқ билан таъминланган. Бу чироқ йўлни анча яхши ёритади. Электр ускуна системаси анча такомиллаштирилган ва одатдагидек 6 вольтли кучланишга эмас, балки 12 вольтли кучланишга ҳисоб қилинган. Моторда ҳам ўзгаришлар бор. Унда ишлатилган чидамли деталлар мотор ресурсини 5—10 процент оширади ва ёнилғи сарфи ҳам анча қисқаради.

Синовлар «Днепр»нинг сифати юқори эканлигини кўрсатди. Йил охиригача 28 мингта янги мотоцикл тайёрлаб чиқариш мўлжалланади.

(ТАСС мухбири).

БЕТОН УСТУНДАГИ СПИРАЛЬ

Грузия олимлари Кавказ, Украина ва Ўрта Осиёда кўп қуриладиган, зилзилага бардош берадиган каркас-панель иморатлар конструкциясини ўзгартирмаган ҳолда уларнинг ер ости силкинишларига чидамлилигини оширишга муваффақ бўлдилар. Темир-бетондан ясалувчи йиғма деталларни янги усул билан армировка қилиш ҳисобига шундай самара олинди.

Республика Фанлар академиясининг қурилиш механикаси ва зилзилага чидамли иморатлар институтининг ходимларига қолипга бетон қуйиш олдидан уларга одатдаги пўлат стерженларни эмас, балки спираль қилиб чувалган стерженларни қуйиш таклиф этилди. Шундай усул билан ясалган стандарт деталь устунлар зилзилага яхшироқ бардош берадилар.

(ТАСС мухбири).
Тбилиси.

ХАЛҚАРО АХБОРОТ: воқеалар. фактлар. янгиликлар

СОМАЛИДА МАТБУОТ КУНИ

МОГАДИШО. (ТАСС). Сомалида «Хиддигта октобар» газетасининг сомали тилидаги биринчи сони 1973 йил 21 январда чиққанлигига бағишлаб биринчи марта матбуот куни нишонланди. Шунгача сомали тилидаги ёзув йўқ эди.

«Хиддигта октобар »газетаси социалистик ислоҳотларни амалга ошираётган Сомали жамиятини ўзгартиришнинг қудратли омили бўлиб қолди. Ҳозир газетанинг кундалик тиражи 15 минг нусхага етиб қолди. Газета мамлакатнинг барча областларида ўз мухбирларига эга.

ҚИЗИҚИШ КАТТА

ГАВАНА. (ТАСС мухбири). Хосе Марти номидаги миллий кутубхона директори Луис Суардиас кабинетида диққатимизни жалб этган биринчи нарса Кубанинг қизил квадратлар билан қопланган катта харитаси бўлди. Суардиас квадратлар кутубхоналарнинг жойланиш схемаси, деб тушунтирди. Булар орасида халқ кутубхоналарининг сони юздан ортиқ. Кутубхоналарнинг энг каттаси Хосе Марти номидаги миллий кутубхонадир. Кутубхонанинг кўпдан-кўп залларида студентлар, ишчилар, мактаб ўқувчилари шуғулланади.

Ўқувчиларимиз, деди директор, рус тилини ўрганишга бўлган интилишларини кўрсатмоқдалар, рус ва совет адабиёти билан жуда қизиқмоқдалар. Марксизм-ленинизм классикларининг асарларига, шунингдек, Чехов ва Толстой, Пушкин ва Горький, Маяковский ва Симонов китобларига талаб катта.

Кутубхонада машҳур рус ва совет ёзувчиларининг ижодига бағишланган лекция ва виставкалар мунтазам ташкил этиб борилади. Хосе Марти номидаги миллий кутубхона Москвадаги В. И. Ленин номли Давлат кутубхонаси билан мустаҳкам алоқада.

Бизнинг кутубхонамизда, деди Луис Суардиас, Л. И. Брежневнинг алоҳида китобча қилиб нашр этилган нутқ ва мақолалари бор. Биз куни кеча «Совет Иттифоқи» журналининг испан тилидаги навбатдаги сонини олдик.

Биз ўқув залларидан бирида Гавана университетини битириб чиқувчи Сесилия Матеу билан танишдик. —КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг мамлакатимизга келиши, —деди С. Матеу. Куба — Совет дўстлигини янада мустаҳкамлашга ёрдам беришига шубҳа қилмаймиз.

В.ПОЛИКАРПОВ.

• Сафар таассуротлари

Пхеньян— абадийлик рамзи

ЯҚИНДА биз уч совет журналисти — «Социалистическая индустрия» газетасининг бош редактори В. Голубев, «Советская Латвия» газетасининг редактори Н. Салеев ва ушбу сатрлар муаллифи Корея Халқ Демократик Республикасида бўлдик.

Сафардан олдин Корея Халқ Демократик Республикаси қиёфасини кўз олдимга келтиришга ҳаракат қилардим. Ўқиган китобларим, мақола ва хабарларга кўра хаёлимда босқинчи ажнабийларга қарши курашларда бош-оёқ кулга айланиб, халқнинг сўнмас эътиқоди ва кураши туфайли қайта бунёд бўлган диёр жонланар эди...

Биз 14 соат давомида 13 минг километрдан ортиқ йўл босиб, Корея Халқ Демократик Республикаси пойтахти Пхеньян аэропортига қўндик. Жангларда мардона курашган эл тупроғига қадам қўяр эканмиз, бу ўлка ҳақидаги хаёлларимиз ҳақиқатга айланди. Корея Халқ Демократик Республикаси чиндан ҳам қайта бунёд бўлибди.

Уй жиҳозини меҳмон холис баҳолайди, дейишади. Корея пойтахти бизни бир кўришданоқ мафтун этди.

Шерикларимдан кимдир аэропорт пештоқидаги қирқ даражали иссиқни кўрсатиб турган термометрга ишора қилиб ҳазиллашди:

— Юртингиз об-ҳавоси эрталабдан бунчалик қизимаса, ё бу дўстлар ҳароратиданми, дейман?

Таржимон ҳам ҳазилкаш экан: «Бу ҳар иккиси аломати», деди.

Ҳаммамизнинг юз-кўзимиздан маржондек тер қуйилар эди. Костюмларимизни ечгач, бироз енгил тортдик.

Кўп ўтмай биз бу ўлканинг иқлими ва вақту соатининг фарқига кўникиб қолдик. Кези келганда шуни ҳам айтиб ўтмоқчиман: сафаримиз ёғингарчилик айни авжига чиққан вақтга тўғри келди. Биздаги сел ва ёмғирлар бу ердаги ёғингарчиликлар олдида урвоқ ҳам бўлолмас экан. Осмондан челаклаб қуйгандек ёмғир ёғади. Қарангки, шундай шиддатли ёғингарчиликда ҳам деҳқонлар шолизорлардан чиқмай, меҳнат қилишарди. Уларнинг бу шижоат-ғайрати бизни ҳам ёғингарчиликда бепарво юришга ундади... Тўғрироғи, ёмғирдан «қочиш»га имкон ҳам бўлмай қолди. Шаҳарни сайр ва томоша қилиш бизни шу қадар сеҳрлаб қўйган эди.

Пхеньян — обод, гавжум шаҳар. Айтишларича, илгарилари пойтахт кўримсиз бўлган экан: тор ва эгри-бугри кўчалар, пастқам бинолар. Шаҳарни томоша қилишдан олдин ҳужжатли фильм кўрсатишди. Уни кўрар эканмиз, сочимиз тикка бўларди: ваҳшийлик бундан ортиқ бўлмаса керак. Америка ҳарбий самолётлари гала-гала бўлиб, шаҳарни бомбардимон қилишарди. Осмонўпар бинолар ер билан яксон бўлиб, шаҳар ва қишлоқлар култепага айланарди.

Сафаримиз вақтида бизга лутфан ҳамроҳ бўлиб, гидлик вазифасини ўтаган Ким Тхе Ун фиғони ошиб ҳикоя қиларди:

— Уруш йиллари пойтахтимизда 450 минг киши яшар эди. Душман уларнинг устига 450 минг тонна бомба ташлади. Кўз олдингизга келтиринг. Киши бошига бир тоннадан бомба...

Ушбу рақамни тасаввур қилиш ҳам осон, ҳам қийин. Чунки бундай мудҳиш ва оғир кунлар бизнинг халқимиз бошидан ҳам ўтган. Бомбаларнинг портлаши, оҳу фарёд, фалокатда қолганларнинг фиғони халқимиз ёдидан кўтарилмайди...

Моранбон тепалигига кўтарилдик. Тепаликка чиққач, ҳалиги ўтмиш хотиралари қуёш зулматнинг юзини тўсгандек, хаёлимиздан узоқлашди. Тоғ қиялигида афсонавий боғ бунёд этилибди. Кўмкўк дарахтлар, анвойи гуллар киши баҳри дилини очади. Пойтахтлилар истироҳатгоҳи бўлган ушбу боғда бир муҳташам ёдгорлик ҳам қад кўтарган. Мемориал учида беш қиррали юлдуз порлаб турипти. Ҳайкалнинг бир томонида рус ва иккинчи томонида корейс тилларида қуйидаги сатрлар олтин ҳарфлар билан битилган:

«Корейс халқини япон мустамлакачилари исканжасидан озод этган Совет армиясига шон-шарафлар бўлсин!»

Ёдгорлик ҳайкалини зиёрат қилиб унинг пойига гулчамбарлар қўйдик. Пионерлар ҳайкал атрофидаги мармар тошларни меҳр билан авайлаб тозалашар, катталар эса зўр ҳаяжон билан ушбу ёдгорликни зиёрат қилар эдилар.

Моранбон тепалигининг энг чўққисидамиз. У ердан чор атроф худди кафтда тургандек кўринар эди. Ҳали-ҳалигача кишини мафтун этувчи дала-қирлар, кенг тўртбурчак шолизорлар, олтин камардек товланган Тэндагон дарёси, яшил хиёбонлар, осмонўпар бинолар, завод ва фабрикаларнинг корпуслари — Пхеньян шаҳрининг зеб-зийнати, гўзаллиги ва унинг бир ярим миллион аҳолиси кўз олдимдан нари кетмайди.

— Хув ана у кўриниб турган бино университет корпуси, ана униси эса, революция музейи,— деб тушунтирди гидимиз. Шаҳарни завқ билан томоша қилишимиз унга ҳам ғурур ва хушнудлик бахш этарди. — Ана у кўриниб турган бино спорт қасри, 20 минг киши сиғади. Ундан нарироқда опера ва балет театри жойлашган. Йўлбошловчининг ғурури юз-кўзидан сезилиб турарди. Чунки 28 йил мобайнида, Совет Армияси Япония Квантун армиясини тор-мор этгандан сўнг қайта қурилган ана шу шаҳар қаҳрамонона меҳнат меваси, японлар истилоси остида 15 йил азоб-уқубат чеккан, таҳқирланган халқ меҳнатининг маҳсулидир.

Биз Пхеньянни бошдан оёқ сайр этдик. Энди Пхеньян «ўзимизнинг» шаҳримиздек бўлиб қолганди. Пишиқ ва кўркам бинолар олдида узоқ тўхтаб ҳавас билан кўз тикардик. Корейслар шаҳар қуришда чиндан ҳам уста эканлар. Улар оммавий архитектура меросидан, ҳозирги меъморчилик санъатидан моҳирона фойдаланиб, ажойиб ансамбллар туза олганлар. Корейслар турган уйларни бир марта кўрган одам уларни бошқа уйлардан бир қарашда ажрата олади, десам муболаға бўлмайди. Бизга икки томонида ҳашаматли бинолар саф тортиб турган Чхонлима кўчасини кўрсатишди. Кейинчалик билсак, бу корейс халқининг саккиз ойлик меҳнат маҳсули экан.

Уруш тугагач, американлар: «тупроқ уюмларидан Пхеньянни қайта бунёд қилиш учун камида 100 йил вақт керак бўлади» деб жар солган эдилар. Корейс халқи бу гапларнинг сафсаталигини, улар нималарга қодир эканлигини амалда кўрсатди. Фақат шаҳарнинг ўзида 200 дан ортиқ завод ва фабрика қурилди. Мамлакатда эса 140 дан ортиқ олий ўқув юртлари ва 500 дан кўпроқ техника билим юртлари ишламоқда. Уларнинг ярмидан кўпроғи мана шу Пхеньянда жойлашган.

Корейс халқининг 25 йил ичида эришган ютуқларини акс эттирувчи мамлакатнинг саноат ва қишлоқ хўжалик виставкаси бизда катта таассурот қолдирди. Унинг павильонларида 30 мингдан ортиқроқ экспонат бор. Кўргазмадан эртаю кеч одам аримайди.

Ҳақиқатан ҳам мамлакат қишлоқ хўжалигининг баҳодирона одимлари кишида катта таассурот қолдириб, ҳаяжонлантиради. Мамлакатнинг умумий миллий маҳсулотининг тўртдан уч қисмини саноат ишлаб чиқаради. Олти йилликнинг охири — 1976 йилда саноат маҳсулотини 2,2 баробар кўпайтириш кўзда тутилган. Электр энергия ишлаб чиқариш 300 миллиард киловатт-соатга етказилади. Бошқача қилиб айтганда, ҳозиргисидан икки баробар ошади. Ҳозир мамлакатда бешта металлургия заводи ишламоқда. Улар йилига 4 миллион тонна пўлат эритади. Мамлакатнинг саноат корхоналари ўн кун ичида японлар истилоси давридаги бир йилда ишлаб чиқариладиган маҳсулот тайёрламоқда. Виставка залларида биз Демократик Корея индустриясининг янги маҳсули — трактор, машина, двигатель, радиоприёмник, телевизор, аниқ ўлчов асбобларини кўрдик. Айниқса программавий идора қилиш дастгоҳлари диққатга сазовордир. Демократик Кореянинг саноати бир йилда 30 минг программавий идора қилиш дастгоҳларини тайёрлайди. Бу дастгоҳларни СССР ҳам сотиб олмоқда. Корея Халқ Демократик Республикаси саноат корхоналари ўз маҳсулотини жаҳоннинг 80 дан ортиқ мамлакатига экспорт қилади. Саноат молларининг сифати кишини қувонтиради. Биз виставкада ёғоч ва тошдан виналон сунъий толасини тайёрловчи машина ва дастгоҳ нусхаларини кўрдик. Химия мўъжизасига қизиққанимизни пайқаган корейс дўстларимиз бизни сунъий виналон толаси ишлаб чиқариш комбинатига олиб боришди. Комбинат Синци районида 1960 йил қурилган экан. Ушбу ўзига хос корхонанинг бир йиллик ишлаб чиқариш иқтидори 50 минг тонна виналондир. Виналон жуда ҳам чидамли тола бўлиб, сув ва иссиқликда асл шаклини йўқотмайди. Комбинатда барча иш жараёни тўла автоматлаштирилган.

— Бир тонна тошдан 1200 метр газмол тайёрлаймиз, дейди навбатчи инженер.— Мамлакатимизда бир неча йилдан бери сунъий тола ишлаб чиқаришга катта эътибор берилади. Бу ўз-ўзидан маълум. Чунки қишлоқ хўжалигимизда пахта етиштирилмайди. Бу эса сунъий толани кўпроқ ишлаб чиқаришни тақозо қилади. Мустамлакачилар ҳукмронлик қилган йиллари киши бошига атиги 14 сантиметрдан газмол тўғри келарди. Ҳозир эса бир йилда тўрт миллиард метр газмол тайёрланмоқда. Бу — киши бошига 40 метрдан газмол тўғри келади демакдир. Ана фарқу мана фарқ.

Ҳа, бу фарқ тараққиёт йўли ўлчовлари, кишанланган қарам мамлакат ва озодликка эришган давлатнинг ижод-йўли фарқидир. Бу икки йўлнинг фарқи ер билан осмондек.

Эсимга яна бир факт тушди. Унга виставканинг қайси бир залларида кўзим тушган эди. Мана у: «1971 йилда Корея Халқ Демократик Республикасининг халқ хўжалиги электр энергияси билан тўла таъминланди, шаҳар ва қишлоқ бошдан оёқ телефонлаштирилди». Албатта, бу факт бизга оддий ва муқаррар туюлади. Агар яқин кунларгача Демократик Корея қишлоқлари электр қуввати ва телефон ҳақида фақат орзу қила олишларини ҳисобга олсак, унда юқоридаги фактнинг аҳамияти яна ҳам ойдинлашади. Бу мамлакат қишлоқларида юз берган революцион ўзгаришларнинг бир бўлагидир, холос. Кооператив асосда хўжаликни қуриш, деҳқончиликда механизация ва агротехникага таяниш (яқин йиллар ичида амалга оширилиши лозим бўлган мақсад — ҳар гектар ерни 6—7 трактор ва 1 автомашина билан таъминлаш) қишлоқдаги революцион ўзгаришларнинг кейинги вазифаларидандир.

Биз меҳнатсевар корейс халқига қойил қолдик. Виставка директори бизга қуйидагиларни билдирди:

— Бизнинг муваффақиятларимизда сизларнинг ҳам ҳиссаларингиз бор.— Совет Иттифоқи ишонган дўстимиздир. СССР халқимизга янги ҳаёт қуриш йўлида доимо ёрдам бериб келмоқда. Бу яхшиликларни бир умр ёдимиздан чиқармаймиз.

Ушбу миннатдорчилик сўзларини эшитгач, сафар олди блокнотимни варақладим. Виставка директори ҳақ эди. Чунки Кореяда 50 дан ортиқ саноат корхоналари СССР ёрдамида қурилган ё қайтадан бунёд этилган. [illegible] металлургия заводи, нефтни қайта ишлаш заводи, Пукчан иссиқлик электростанцияси икки халқнинг дўстлик ва ҳамкорлик рамзидек савлат тўкиб турибди.

Бизни ҳамма ерда корейс дўстларимиз очиқ чеҳра ва меҳмон-дўстлик билан кутиб, қуйидаги қалб сўзларини қайта-қайта такрорлар эдилар. «Совет Иттифоқидан ташриф буюрган дўстларимиздан беҳад миннатдормиз».

Мана, биз Хамхинь тўқимачилик комбинатидамиз. Комбинат жуда йирик корхона бўлиб, ҳозирги замон дастгоҳлари билан жиҳозланган. Бир йилда 300 минг квадрат метр газмол ишлаб чиқаради. 10 минг ишчининг 80 процентини хотин-қизлар ташкил этади. Тўқимачилар бизни Совет Иттифоқидан эканлигимизни билиб, бир зумда атрофимизни ўраб олишди. «Социалистическая индустрия» газетасининг бош редактори В. Голубев тўқимачиларга Совет Иттифоқидаги ҳамкасблари номидан салом етказди. Тўқимачи қиз даврадан чиқиб, ҳаяжон билан қуйидагиларни айтди:

— Мен бир неча йилдан бери Совет Иттифоқидан келтирилган дастгоҳда ишлайман. Лекин советлар диёридан келган одамларни биринчи марта кўришим. Сизларга яхши дастгоҳларингиз учун мингдан минг раҳмат. Бизнинг кўздан узоқ, лекин юракка яқин дўстларимизсиз. Сўнгра комбинат директори Корея ва Совет Иттифоқининг ҳамкорлиги ҳақида миннатдорчилик билан сўзлади. Хайрлашар эканмиз, комбинат аҳли Совет Иттифоқидаги ҳамкасбларига қизғин салом етказишимизни илтимос қилиб қолишди.

Бундай самимий учрашувларнинг сон-саноғи йўқ эди. Лекин Пхеньян машинасозлик заводида бўлиб ўтган учрашув, айниқса унутилмас таассурот қолдирди. Завод мамлакатнинг металлургия, химия комбинатлари учун ускуна тайёрлайди. Корхонада 600 дан ортиқ конструктор ва илмий ходим ишлайди. Завод бош инженерининг ўринбосари Ким Чи Ван завод музейи эшигини очар экан, фахр билан: «Марҳамат, кўринг, булар заводимиз тайёрлаган маҳсулотлар», — деди. Совитилган прокатнинг улкан дастгоҳлари, 3 ва 6 минг тонна қувватга эга бўлган пресслар, буғ турбиналари, диаметри 8 метрли деталларни ишлайдиган карусель дастгоҳлар музей залларига қўйилган.

Корея Халқ Демократик Республикасида ёш авлоднинг таълим ва тарбиясига катта эътибор берилишини, улар зўр меҳр билан тарбияланаётганини алоҳида қайд қилиш лозим. Йўлимиз 9-июнь номли мактабга тушди. Болалар биз билан қўл бериб кўришишар, бўйнимизга қизил галстук тақишар, пионерлар қоидасига мувофиқ табриклашар эди. Мактаб 80 синфхона, 18 дарс кабинетига эга. Шуниси қизиқки, қиз болалар ўғил болалардан алоҳида таҳсил кўрадилар. Мактабда 20 фандан машғулот олиб борилади. Корейс халқининг доҳийси Ким Ир Сеннинг фаолияти, ҳаёт йўли ҳам махсус фан сифатида ўқитилади. Бешинчи синфдан бошлаб, корейс ўқувчилари чет тили: рус ёки инглиз тилларини ўрганишади. Мактаб ўқувчилари зўр иштиёқ билан бизга, концерт кўрсатдилар.

Таълим-тарбия хусусида сўз борар экан, шуни таъкидлаб ўтмоқчи эдим. Биз икки ҳафталик сафаримиз давомида биронта мактаб формаси киймаган ё галстук тақмаган ўқувчини учратмадик. Куннинг иссиқлигига қарамай болалар дарсдан сўнг, дам олиш кунлари қизил байроқларни кўтариб, далага — деҳқонлар ҳузурига бориб, қишлоқ хўжалик ишларида яқиндан ёрдам берадилар. Бизга, айниқса маъқул бўлгани шуки, кўчада биронта маст, ё бебош юрган шахсни учратмадик. Ҳамманинг эгнида — у хоҳ давлат раҳбари ва хоҳ оддий ишчи бўлсин, бир хил оддий ва шинам кийим. Ҳамманинг фикру хаёли бир нарсага— мамлакатни яна ҳам қудратли қилишга қаратилган.

Корея Халқ Демократик Республикаси халқининг бундай гўзал фазилатини кўриб, қалбингизда бу азим диёрнинг азамат кишиларига муҳаббатингиз жўшади, унинг келажаги яна ҳам порлоқ бўлишига ишончингиз комил бўлади.

Шавкат НИЕЗОВ.
Пхеньян— Тошкент.

Халққа — моллар

Янги хил атласлар

Хонатласнинг таъриф-тавсифини санаб адо қилиб бўлмайди. Хонатласлар ўзбек тўқувчиларининг довғини бутун дунёга таратди.

Шу йил хонатласлар хили яна кўпаяди. Марғилон атлас фирмасида янги хил гулдаги атласлар тўқиш ўзлаштирилди. «Гулиномозшом», «Қипчоқ», «Баргикарам», «Хосиятхон» каби атласлар шулар жумласидандир. Шу йил марғилонлик тўқувчилар 150 минг метрга яқин янги хил атлас тўқиб чиқарадилар. Янги атлас анча арзонга тушади. 1 метри 3 сўмдан 7 сўм 55 тийингача боради.

Наманганлик шойи тўқувчилар ҳам бу борада бўш келмаяптилар. Бу ердаги шойи комбинатида «Табассум», «Ниҳол», «Гулиномозшом» каби янги хил хонатласлар тўқиш йўлга қўйилди.

(ЎзТАГ).

Тобланган шишадан

Уршел заводида тобланган шишадан стакан, бокал, салат идиш ва бошқа маҳсулотлар тайёрлаб чиқарадиган автоматлаштирилган тўртта узлуксиз линия фойдаланишга топширилди. Бундай идишларнинг зарб ейиш ва температура таъсирига чидамли юқори, сиртдан қараганда биллурдан ҳеч бир фарқ қилмайди. Ҳар куни конвейерлардан 250—270 мингта буюм чиқмоқда.

Шу йил яна бир цех ишга тушади. Бу цехда чиниқтирилган идиш асбобларга рангли сирлар туширилади.

(ТАСС).

Фотообъективда қиш манзараси.

СУРАТДА: Ю. Гагарин номидаги хиёбон.

М. Нуриддинов фотоси.

Ножўя иш — келтирар ташвиш

СУМБУЛАХОН ҚИССАСИ

...Сумбулахон пихи қайрилган фирибгарлардан чиқиб қолди. Янги мижозларни қармоққа илинтириш учун унга иш усулини тез-тез ўзгартириб туришга тўғри келди. Бу сафар автобусга чиққанида ёнкдаги дугонасига оғиз кўпиртириб мақтана кетди:

—Онамиз бизни одамларга яхшилик қилиш учун туққан экан. Шу яқин ўртада уч кишини квартирали қилдим. Тўғри, хўжайин ўзинг билган жойда ишламаганларида эди, бу ишнинг уддасидан чиқа олмасдим. (У эри ҳақидаги гапни кишилар диққатини қаратиш учун атай айтди. Аслида эса, унинг эри йўқ эди).

Икки дугона гапини тинглаб келаётган Яхшимурод Жуманиёзовнинг сабри чидамади.

—Опажон,— сиз менга нур билан ҳаводай зарур киши экансиз,— дея у мақтаниб келаётган танноага юзланди.— Бировникида яшаб тинкам қуриди. Шу чоққача ижара ҳақига тўлаган пулимизга дангиллама иморат қурса бўларди.

—Қўлимдан келса бош устига,— деди йигитга маъноли қараб Сумбулахон.

—Навбатга турмасдан нақд пулга бирорта турар жойнинг иложини қилиш мумкинми?

— Қаловини топсанг, қор қамровга келади,— деганлар. — Мулла жиринг бўлса, ҳал қилинмайдиган масала йўқ.

— Майли, уёғи биздан, квартирани тезлатиш сиздан, —деди қувончи ичига сиғмай Яхшимурод.

Орадан кўп ўтмай, у «Марказ-5»нинг 54-уй 19 квартирасида яшовчи Сумбулахон Қобилованикида бўлажак секция учун байлашиб олди.

—Мана, сизга ҳозирча,—деди-да, Яхшимурод ён чўнтагидан 1200 сўмни санаб стол устига қўйди. — Бу «ҳамир учидан патир».

Улар илиқ хайрлашишди.

Яхшимурод ваъда қилинган квартира тўғрисидаги ширин ўйлар қанотида уйига кириб борди. Бу ерда уни синглиси билан дўсти Ортиқ Отажонов кутиб турарди. Яхшимурод Ортиққа ҳам уй ваъда қилиб, Сумбулахонникига бошлаб кетди.

—Келинглар, келинглар, қадамларига ҳасанот— Эшикни Сумбулахон очди...

Сумбулахон О. Отажоновдан ҳам 1300 сўмни қуртдек санаб олди.

Шу орада анқов Ортиқ Отажонов таниши Ойдин Аширметова тўғрисида ҳам «ғамхўрлик» қилиб қолди...

Сумбулахон унга коттеж ваъда қилиб, икки ярим мингни шилди.

Лақма яхшимуродларнинг шу кунда фарёди фалакка етаяпти. На қилсинки, ўзи пиширган ош. Сумбулахоннинг «қиссаси»га эса Киров район халқ судида сўнгги нуқта қўйилди.

Суд ҳайъати жиноятчини олти йилга озодликдан маҳрум этди. Товламачи шикоятини қайта кўриб чиққан шаҳар суди жиноий ишлар коллегияси бу ҳукмни ўзгаришсиз қолдирди.

Энди икки оғиз сўз Сумбулахон қармоғига илинган лақмаларга! Наҳотки, сиз шу чоққача квартиралар пулга эмас, фидокорона меҳнат қилиб келаётган меҳнаткашларга навбати билан берилишини билмасангиз!?

К. ҲАМРОЕВ.

• Сўраган эдингиз...

ТЕХНИКА ИНВЕНТАРИЗАЦИЯСИ

Техника инвентаризацияси бюролари қандай ишлар билан шуғулланадилар?

З. КАБИРОВА,
хизматчи.

Ҳақиқатан ҳам, шаҳар техника инвентаризацияси бюроси ва унинг пойтахтимизнинг ҳар бир районида бўлимлари мавжуд. Бу бюролар бевосита район ижроия комитетлари раҳбарлигида иш олиб боради. Улар асосан гражданларнинг шахсий ҳовли-жойларини расмийлаштириб бериш билан шуғулланади. Район ижроия комитетлари, коммунал хўжалик органларининг рухсатисиз уй-жой иморатлари ва қўшимча бинолар қурилмаслиги бўйича назорат ишларини олиб боришади.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

ТЕЛЕВИЗОР

29 ЯНВАРЬ
СЕШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Болалар учун мультфильм. **18.25 Ўқувчилар** учун. «Еш куч». Спорт программаси (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 18.55 «Яшасин Куба». Ҳужжатли фильм. 19.15 Халқ контроли экрани. 19.45 «Ахборот» информацион программаси. 20.00 «Қурилиш ва муқобил план». **Ўзбек тилида:** 20.20 Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети. «Экономика факультети». 20.50 Ўн минут музика. 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 «Қиш нашидаси». Лирик концерт. 22.00 **«Вақт» информацион программаси. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Кубада бўлишига доир. Тошкент кўрсатади.** 23.00 «Кино оламида». Кинокўрсатув (ўзбек тилида).

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 18.00 «Сиз яратган боғ». 18.30 Рангли телевидение. Ўқувчилар учун. Доғистон АССР Дербент шаҳри бадиий ҳаваскорлик коллективларининг концерти. 19.00 «Объектив». Фотоҳаваскорлар учун кўрсатув. 19.30 Болалар учун. «Серташвиш кун». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 19.45 Концерт. 20.00 Музейлар ва кўргазма заллари бўйлаб». 20.30 Болалар учун. «Циркдаги ҳодиса ёки дўстлик ёрдам берди». Телефильм. 20.40 А. Островский. «Талантлар ва мухлислар». В. Маяковский номли Москва Академик театри саҳналаштирган фильм-спектакль премьераси. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 Ҳужжатли фильмлар экрани.

Учинчи программа. 19.00 дан **Тошкент кўрсатади.**

30 ЯНВАРЬ
ЧОРШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 12.30 Кўрсатувлар программаси. 12.35 Янгиликлар. 12.45 Ҳужжатли фильмлар программаси. 13.30 Ўқувчилар учун. «Ёшлар ижоди». 14.00 **Информацион программа. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Кубада бўлишига доир.** Концерт. 15.45 «Дунё океани». 16.10 «Шеърият». А. Кулешов. Шоир туғилган кунининг 60 йиллигига бағишланган кўрсатув. 16.30 Фан оламида. 17.00 Китоблар оламида. 17.30 Кўрсатувлар программаси. 17.35 Янгиликлар. **Тошкент кўрсатади.** 17.45 Кўрсатувлар программаси. **Ўзбек тилида:** 17.50 Ўқувчилар учун. «Орзу» программаси. 18.30 «Ахборот» информацион программаси. (рус тилида). 18.45 Миллионлар ленинча университети. 19.00 М. Хайруллаев. «Танбур навоси». Телевизион музикали постановка. 19.40 «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 20.00 Рангли телевидение. Фигурали учиш бўйича Европа чемпионати. Жуфт учишлар. Мажбурий программа. Загребдан олиб кўрсатилади. 22.00 **«Вақт» информацион программаси. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Кубада бўлишига доир.** Дм. Кабалевский. РСФСР халқ артисти В. Левко ижросида Р. Гамзатов шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. Концерт сўнгида кўрсатувлар программаси.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 11.30 «Прикендель эртаклари». Қўғирчоқ фильм 12.00 Рангли телевидение. «Энг гўзал кемалар». Телевизион бадиий фильмнинг 1-серияси (рус тилида). **Москва кўрсатади.** 17.45 Болалар учун. «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». Ленинграддан олиб кўрсатилади. 18.15 Рангли телевидение. Эркин кураш бўйича СССР ва АҚШ терма командалари ўртасида халқаро учрашув. 19.05 «Москва ва москваликлар». 19.30 «Ҳамиша ғолибкор». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.00 Рангли телевидение. «Чашма» ашула ва рақс халқ ансамблларининг телевизион конкурси. «Баҳор» концерт залидан олиб кўрсатилади. (Такрорий кўрсатув). 21.30 «Ўзбекистон» телевизион киножурналининг 2-сони.

Учинчи программа. 19.00 дан **Тошкент кўрсатади.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 29|I да **Князь Игорь,** 30|I да **Жизель.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 29|I да **Оқшомдан тушгача,** 30|I да **Ажал минораси,** 31|I да **Оқшомдан тушгача.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА —30|I да **Севишганлар хиёбони,** 31|Iда **Жон қизлар.**

КИНО

29 ЯНВАРДА

Ёмғир ёғди, излар ювилди — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «ВОСТОК», «МОСКВА», «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Севги анатомияси — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МИР», «ҲАМЗА» (кечқурун).

Садоқат — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», С. РАҲИМОВ номли (кечқурун).

Она муҳаббати — А. НАВОИЙ номли (кечқурун).

Надежда— «КЎКЧА» (кечқурун).

Эрамиздан миллион йил илгари — «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).

Ватерлоо — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», — (20.00).

30 ЯНВАРДА

Ёмғир ёғди, излар ювилди — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «ВОСТОК», «МОСКВА», «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», (кундуз ва кечқурун).

Севги анатомияси — «МИР», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Уч мушкетёр — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун);

Садоқат — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун);

Анупама — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун);

Тошдаги достон — А. НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун);

Утли қор — «ҲАМЗА» (кундуз ва кечқурун);

Ўртоқ генерал — С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун);

Катта соврин — Ғ. ҒУЛОМ номли (кундуз ва кечқурун).

ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

31 январда, кеч соат 8 да.

БУТУНИТТИФОҚ БАДИИЙ КОЛЛЕКТИВЛАР КЎРИГИНИНГ ДИПЛОМАНТИ ВОКАЛ-МУЗИКА-ХОРЕОГРАФИК

„Л А З Г И“

АНСАМБЛИ

КОНЦЕРТИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ АРТИСТИ
Муҳаммаджон МИРЗАЕВ,

СОЛИСТЛАР:

Шариф СУЛТОНОВ, Нуржаҳон САТТОРОВА, Зуҳра ҒОЗИЕВА, Мавлуда ОЙНАҚУЛОВА, Отамурод ҲОЖИЕВ, Урбугул СУЕРБОЕВА, Ражаб ИСМОИЛОВ,

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Ансамблнинг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери —Ўзбекистон халқ артисти

Гавҳархон РАҲИМОВА.

ПРОГРАММАНИ — Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист **Ғуломтожи АЪЛОЕВ** олиб боради.

БИЛЕТЛАР КОНЦЕРТ ЗАЛИ КАССАСИДА КУНДУЗ СОАТ 2 ДАН СОТИЛАДИ.

8, 9 февралда

АНДИЖОНДА ТЕМИР ЙЎЛЧИЛАР КЛУБИ БИНОСИДА
(Вокзал кўчаси, 1-уй)
ОРТИҚЧА ХАЛҚ ИСТЕЪМОЛИ МОЛЛАРИНИ СОТИШ БЎЙИЧА

РЕСПУБЛИКА УЛГУРЖИ ЯРМАРКАСИ ИШЛАЙДИ.

Ярмаркага иттифоқдош республикаларнинг барча савдо ташкилотлари, система ва идоралари, шунингдек, саноат корхоналарининг вакиллари таклиф этилади.

Ўзбекистон ССР Савдо Министрлиги
Узторгпосредконтора.

ДЎНГБОШ БАЛИҚДАН

тайёрланган ошпазлик маҳсулотлари оила тантанаси ва байрам кунларида дастурхонингизни

Б Е З А Й Д И

УЗОҚ ШАРҚДАН КЕЛТИРИЛИБ, ЎЗБЕКИСТОН ҚЎЛЛАРИДА МУСТАҲКАМ ЎРИН ОЛГАН

Дўнгбош балиқ витаминлар, шунингдек фосфор, кальций, мис, марганец, темир, йод, кобальт, титан микроэлементларига бой бўлиб, организмнинг модда алмашинуви учун жуда зарурдир.

БУ БАЛИҚНИНГ УЗУНЛИГИ БИР МЕТРГАЧА, ОҒИРЛИГИ 16 КИЛОГРАММГАЧА БЎЛАДИ. УНИНГ 75—78 ПРОЦЕНТИ ЕЙИШГА ЯРОҚЛИДИР.

Дўнгбош балиқдан аъло таомлар: суюқ ва қуюқ овқатлар, совуқ закускалар тайёрлаш мумкин.

СОВУҚ ЗАКУСКАЛАР: балиқдан тайёрланган нонушта, маринадли балиқ, балиқ салати, винегрет, сардакли яхна балиқ, ичига қийма солиб пиширилган балиқ.

СУЮҚ ТАОМЛАР: балиқ гўштидан тайёрланган фрикаделькали шўрва, картошкали балиқ шўрва, растегайли балиқ шўрва.

ҚУЮҚ ТАОМЛАР: биточка, балиқли блинчик, зраза, тефтели, котлет, пудинг, чучвара, қаймоқ соусли балиқ.

ДЎНГБОШ БАЛИҚДАН ТАЙЁРЛАНАДИГАН ОШПАЗЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ МАЗАЛИ ВА ТЎЙИМЛИДИР.

АНА ШУ БАЛИҚДАН ТАЙЁРЛАНАДИГАН ТАОМЛАРНИНГ

БИР НЕЧА РЕЦЕПТИНИ КЕЛТИРАМИЗ

АНА ШУ БАЛИҚДАН ТАЙЁРЛАНАДИГАН ТАОМЛАРНИНГ

БАЛИҚ САЛАТИ

Балиқ зираворлар ва туз солинган сувда пиширилади. Пиширилган балиқ гўштининг қилтаноқлари олинади, бўлак-бўлак қилиб кесилади ва сирка, ўсимлик мойи, шакар ҳамда туз аралашмасига ботириб, совуқ жойга қўйилади. Пиширилган картошка, тузли бодринг ва қаттиқ қилиб пиширилган тухум юпқа-юпқа қилиб кесилади. Балиқ маринаддан олиниб, устига майонез солинади. Сўнгра сабзавот ва тухум солинган тарелканинг ўртасига қўйилиб, кўк салат барглари ва тухум бўлаклари билан безатилади.

400 грамм балиққа —3-4 дона картошка, 100 грамм бодринг, 3 та тухум, 1 ош қошиқда ўсимлик мойи, 1 ош қошиқда сирка, чорак банка майонез сарфланади, туз, шакар ва зираворлар таъбга кўра солинади.

ҚАЙМОҚЛИ ТЕФТЕЛИ

Балиқ гўштига совуқ сутга бўктирилган оқ нон ва пиёз қўшиб мясорубкадан икки марта ўтказилади. Қиймага тухум, сариёғ, мурч ва туз солинади. Қийма яхшилаб аралаштирилади. Қиймадан думалоқ шариклар ясаб, устига ун сепилади. Чуқур товага ёғ солиб қиздирилади, сўнгра това тубига фрикаделькалар қўйилиб, қовурилади. Фрикаделькалар сал-пал қизаргач, устига қаймоқ солинади ва това қопқоғи ёпилиб, оловда димлаб пиширилади. Шу йўсинда пиширилган фрикаделькалар ланганга солиниб, атрофига пиширилган картошка териб қўйилади. Таомнинг устига соус, майда-майда қилиб кесилган петрушка ёки укроп сепилади.

Гарнирга димлаб пиширилган лавлаги ёки кўк нўхат берилади.

600—700 грамм балиққа — 50 грамм қотган оқ нон, 1 стакан сут, 1—2 бош пиёз, 1 ош қошиқда ёғ, 1 ош қошиқда ун, 1 стакан қаймоқ кетади. Туз ва мурч таъбга кўра солинади.

САРИМСОҚЛИ ҚОВУРИЛГАН БАЛИҚ

Балиқ бўлак-бўлак қилиб, одатдагидек қовурилади, Сўнгра саримсоқ соусига ботириб олиб, тарелкага терилади ва устига майда-майда қилиб кесилган укроп билан петрушка сепилади.

Саримсоқ соуси қуйидагича тайёрланади: бир бош саримсоқ тозалаб майдаланади. 2 боғ укроп алоҳида қилиб майдаланади ва майдаланган саримсоқ билан аралаштирилади. Ҳосил бўлган аралашмага мурч ва туз солиб, устига қайноқ сув қуйилади ва совутилади.

ГУРУЧ СОЛИНГАН „МЎЙНОҚ“ КОТЛЕТИ

Балиқ гўштига пиёз қўшиб мясорубкадан ўтказилади. Тайёр бўлган қиймага туз, мурч ва гуруч солинади. Қийма яхшилаб аралаштирилиб, котлетлар ясалади. Котлетлар ўсимлик мойида қовуриб олинади. Қозонга озгина ёғ солиб тўғралган пиёз қовурилади, сўнгра қовурилган пиёз устига котлетлар терилади ва балиқ боши, суякларидан тайёрланган шўрвага ботирилиб суст оловда димлаб пиширилади.

Таом нордонроқ бўлишини истасангиз, соусга помидор ёки томат солишингиз мумкин. Дастурхонга тортганингизда таомнинг устига майдаланган петрушка ёки укроп сепилади.

1 килограмм балиқ филесига 4 бош пиёз, 50 грамм гуруч кетади. Туз ва мурч таъбга қараб солинади.

УЗТОРГРЕКЛАМА

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 БЕТ.

29 ЯНВАРЬ, 1974 й.

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, ДЗЕРЖИНСКИЙ КЎЧАСИ, 15-УЙ.

Р—04179. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр А—2996.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33.02.49 дан 33.02.58 гача, Эълонлар бўлими— 33.81.42.